

th

Anniversary

Disappearance of
Somchai Neelapaijit

สัจฉิตรีรำลึกครบรอบ 7 ปี
การหายตัวไปของ
นายสมชาย นีละไพจิตร

รำลึก 7 ปี นายสมชาย ไว้อาลัยแด่กระบวนการยุติธรรม

วันจันทร์ที่ 28 มีนาคม 2554

ณ ห้องประชุมสารนิเทศ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ เวลา 13.00 น.-16.30 น.

- 13.00-13.30 ลงทะเบียน
- 13.30-13.45 Slide เปิด วาทีสุดท้ายของนายสมชาย นีละไพจิตร
- 13.45-14.00 กล่าวต้อนรับและรายงานภาพรวมของการจัดงาน
- นายโรเจอร์ นอร์มันด์ (Mr. Roger Normand) ผู้อำนวยการโครงการเอเชีย-แปซิฟิก องค์การคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล
- กล่าวเปิดงาน
- ฯพณฯ กษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศ **
- 14.00-14.45 นำเสนอภาพรวมความเป็นมาและก้าวต่อไปคดีการบังคับสูญหาย
นายสมชาย นีละไพจิตร: บทสะท้อนกระบวนการยุติธรรมและปัญหา
ด้านสิทธิมนุษยชนในจังหวัดชายแดนใต้” โดย
- นางอังคณา นีละไพจิตร ภรรยานายสมชาย นีละไพจิตร และ
ประธานมูลนิธิยุติธรรมเพื่อสันติภาพ
 - นางชีลา วาราดาน (Ms. Sheila Varadan) นักกฎหมายระหว่าง
ประเทศ โครงการเอเชีย-แปซิฟิก คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล
ผู้อำนวยการองค์การนักนิติศาสตร์สากลเอเชีย แปซิฟิก
 - นายสันต์ พานิช ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชน สภาทนายความ
- 14.45-15.10 พักรับประทานอาหารว่าง
- 15.10-15.25 รายงานเกี่ยวกับโครงการประกวดสารคดีสั้นในโครงการ “ไฟฉาย”
และประกาศผลรางวัลกองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร
- นายจอห์น อังภาการณั์ ประธานกองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร
- 15.25-16.00 นำเสนอสารคดีสั้นรางวัลกองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร พร้อม
แลกเปลี่ยนทัศนะกับผู้เข้าร่วม
- นายปกรณ์ พิงเนตร สารคดี “ผ่าวงจรรูกรักมีดชายแดนใต้ 7 ปี
แสนล้านชาวบ้านได้อะไร?”
 - ศุภลักษณ์ มาตรเลียม สารคดี “18,344 กิโลเมตร: จากท้องนาไทย
สู่ไร่ยาสูบในประเทศสหรัฐอเมริกา
- 16.00-16.30 กล่าวปิดงาน
- นายจาโค ฟาน เดิน เฮาท์ (H.E. Tjaco Theo van den Hout)
เอกอัครราชทูตราชอาณาจักรเนเธอร์แลนด์ประจำประเทศไทย
 - ศ.สุริชัย หวันแก้ว ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* มีการแปลภาษาไทยและอังกฤษตลอดรายการ ** วิทยากรยังอยู่ในระหว่างการติดต่อ

The 7th commemoration of missing lawyer Somchai Neelapaijit: Mourning for justice in Thailand

March 28th, 2011

Saranitet Meeting Hall, Chulalongkorn University Hall,
Phayathai, Bangkok 13:00-16.30 o'clock

13.00 – 13:30	Registration
13.30 – 13.45	Opening Slide Last Speech of Somchai Neelapaijit
13.45 – 14.00	Welcome Note and Give Overall Picture of the Event <ul style="list-style-type: none">• Mr. Roger Normand, Director of International Commission of Jurists, Asia-Pacific Programme
	Opening Remarks <ul style="list-style-type: none">• Kasit Piromya, Minister of Foreign Affairs**
14.00 – 14.45	Overall picture of the Somchai case and the next step towards the Somchai Neelapaijit's disappearance case: the reflection of justice process and Human Rights problem in the Deep South <ul style="list-style-type: none">• Angkhana Neelapaijit, Somchai's wife and the Chairperson of Justice for Peace Foundation• Ms. Sheila Varadan, International Legal Advisor, International Commission of Jurists, Asia-Pacific Programme• Wasan Panich, Senior Lawyer
14.45 – 15.10	Coffee Break
15.10 – 15.25	Report about the short documentary competition of "Flashlight" project, and the announcement of the winner of Somchai Neelapaijit Memorial Fund <ul style="list-style-type: none">• Mr. Jon Ungphakorn, President of Somchai Neelapaijit Memorial Fund
15.25 – 16.00	Presentation of the short documentary of the Somchai Neelapaijit Memorial Fund, and exchange forum with the producers <ul style="list-style-type: none">• Mr. Pakorn Puengneer : Uncovering cycle of dark businesses in Southern Thailand: What is there for Thai civilians after seven years and hundreds of millions of baht spent?• Ms. Supalak Matliam : 18,344 kilometers: From Thai Paddy Field to Tobacco Plantation in the United States
16.00 – 16.30	Closing Remarks <ul style="list-style-type: none">• H.E. Tjaco Theo van den Hout, Ambassador of Kingdom of the Netherlands to Thailand• Prof. Surichai Wankeaw, Peace and Conflict Study Center, Chulalongkorn University

*still waiting for confirmation ** Simultaneous translation will be provided

ความนำ

นายสมชาย นีละไพจิตร ถูกบังคับให้หายตัวไปอย่างไร้ร่องรอยไปตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2547 เขาเป็นทนายความมุสลิมที่มีชื่อเสียงและเป็นนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน ช่วงเวลาที่เขาถูกบังคับให้สูญหายนั้น ทนายความสมชายได้ให้ความช่วยเหลือลูกความในจังหวัดชายแดนภาคใต้ซึ่งกล่าวหาว่าตนถูกซ้อมทรมานโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจ

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 เพียงหนึ่งวันก่อนครบรอบเจ็ดปีของ “การถูกบังคับให้สูญหาย” ศาลอุทธรณ์พิพากษาแก้คำตัดสินของศาลชั้นต้นโดยให้ยกฟ้องเจ้าหน้าที่ตำรวจหนึ่งนาย ซึ่งศาลชั้นต้นได้พิพากษาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการลักพาตัวทนายความสมชาย นีละไพจิตร

คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ดังกล่าวทำให้ความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจและรัฐบาลในคดีสำคัญที่สาธารณชนให้ความสนใจหมดไป ขณะเดียวกับที่องค์การระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน รวมถึงองค์การสหประชาชาติ ต่างตั้งคำถามต่อรัฐบาลไทยเกี่ยวกับความจริงใจที่จะนำผู้กระทำความผิดกรณีทนายความสมชาย นีละไพจิตร “ถูกบังคับให้สูญหาย” มาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ องค์การระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยยุติการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงนี้ ซึ่งรวมถึงการควบคุมตัวโดยอำเภอใจ (Arbitrary Detention) การบังคับให้สูญหาย (Enforced Disappearance) และการซ้อมทรมาน (Torture)

การทำงานของทนายสมชาย นีละไพจิตร ในฐานะทนายความนักสิทธิมนุษยชน ได้ทำหน้าที่ทนายความให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาจำนวนมากที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม เพื่อให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมตามสิทธิที่ได้

รับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และกติกาสากลระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง นอกจากนั้นยังได้นำเสนอปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชน และความไม่โปร่งใสในกระบวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งถือเป็นต้นทางของกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เกิดการตรวจสอบถ่วงดุลจากสาธารณะ งานของทนายสมชายเป็นเหมือนตั้งแรงบันดาลใจให้แก่ผู้คนจำนวนมากไม่น้อยในสังคมที่กำลังเผชิญกับความยุติธรรมในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งผู้ที่ทำงานด้านสังคมในการนำเสนอความเป็นจริงเพื่อต่อต้านความยุติธรรมในสังคม

องค์กรร่วมจัด อันได้แก่ ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร องค์กรคณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (International Commission of Jurists - ICJ) และ มูลนิธิยุติธรรมเพื่อสันติภาพ (Justice for Peace Foundation - JPF) จึงจัดให้มีกิจกรรมในวาระครบรอบ 7 ปีการบังคับสูญหายของทนายสมชาย นีละไพจิตร โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญสามประการคือ (i) เพื่อสรุปบทเรียน 7 ปีของภาคประชาสังคมในกรณีความล้มเหลวของกระบวนการยุติธรรมในการให้ความเป็นธรรมในคดีการบังคับบุคคลสูญหายในประเทศไทย (ii) เพื่อกระตุ้นให้สังคมตระหนักถึงความรุนแรงที่เกิดขึ้นจากการบังคับบุคคลสูญหายอันเกิดขึ้นทั่วประเทศไทยอย่างต่อเนื่องยาวนานโดยมิได้รับการสะสางหรือทำความจริงให้ปรากฏ รวมทั้งปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบอื่นๆ (iii) เพื่อแถลงผลรางวัลสารคดีในโครงการ “ไฟฉาย” ของกองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร และการระดมทุนในการดำเนินกิจกรรมในระยะต่อไปของกองทุน

Preface

Somchai Neelapajjit was abducted and subject to enforced disappearance on 12 March 2004. Somchai Neelapajjit was a prominent Thai Muslim human rights lawyer. At the time of his "disappearance" Somchai was representing persons in the South who were allegedly tortured by police officers.

On 11 March 2011, one day before the seventh anniversary of the "disappearance" of Somchai Neelapajjit, the Court of Appeal issued a judgement overturning the conviction of the one police officer held criminally responsible for the abduction.

The Appeal Court judgment effectively absolved the police and the State of any criminal responsibility in the abduction and "disappearance" of Somchai Neelapajjit. International human rights organizations, including the United Nations, continue to question the Thai government's intention to bring the perpetrators of Somchai's "disappearance" to justice. International human rights organizations have also called on Thailand to end the serious ongoing human rights violation in the South, including arbitrary detention, enforced disappearance and torture.

The work of Somchai Neelapajjit as Human Rights lawyer enabled many accused to access rights - civil and

political rights set - out in the Thai constitution, and under international law. Somchai also worked to uncover human rights violations and bring greater transparency to criminal investigations and the justice system generally. The work of Somchai inspired and continues to inspire many people who when faced with adversity and injustice choose to fight for truth and accountability.

This event will be co-ordinated by the Peace and Conflict Center of Chulalongkorn University, the Somchai Neelapajit Fund Award, the International Commission of Jurists (ICJ) and the Justice for Peace Foundation. The Co-organizers are hosting this event to commemorate the 7th year of Somchai Neelapajit's disappearance and to (i) reflect on the lessons learned and the failure to bring the perpetrators of Somchai Neelapajit's disappearance to justice (ii) raise awareness of the ongoing violence and enforced disappearances all over Thailand which still remain unresolved (iii) announce the result of the documentary competition in the "Flashlight" project of the Somchai Neelapajit Award Fund, and its fundraising plan for the future work of the Fund.

สารบัญ content

ความนำ	• 3
Preface	• 5
ลำดับเหตุการณ์คดีทนายสมชาย นิละโพจิตร โดย คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (ICJ)	• 8
Chronology in Somchai Neelapajit Case By International Commission of Jurists (ICJ)	• 14
รำลึก 7 ปี ทนายสมชาย ไว้อาลัยแด่กระบวนการยุติธรรม	• 21
The 7th commemoration of missing lawyer Somchai Neelapajit: Mourning for justice in Thailand	• 26
แถลงการณ์จากองค์กรสิทธิมนุษยชน Human Rights Organizations statement	
คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล	• 32
International Commission of Jurists (ICJ)	• 36
สมาพันธ์ผู้ต่อต้านการบังคับบุคคลให้สูญหายแห่งเอเชีย	• 40
Asian Federation Against Involuntary Disappearances (AFAD)	• 44
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย	• 48
Asian Human Rights Commission (AHRC)	• 54
โครงการไฟฉาย : โครงการให้ทุนส่งเสริมงานศึกษาและการผลิต สื่อเพื่อเปิดโปงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย โดย กองทุนรางวัล สมชาย นิละโพจิตร	• 60
Flashlight Project : Supporting the Studies and Media Works to Uncover Human Rights Violations in Thai society by Somchai Neelapajit Memorial Fund	• 66

ลำดับเหตุการณ์

คดีทนายสมชาย นีละไพจิตร

โดย คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล (ICJ)

- 4 มกราคม 2547 เกิดเหตุการณ์ปล้นปืนครั้งใหญ่ที่ค่ายทหารในจังหวัดชายแดนใต้และการลอบวางเพลิงโรงเรียน 18 แห่ง ซึ่งถือว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการเคลื่อนไหวของกลุ่มก่อความไม่สงบระลอกใหม่
- 26 กุมภาพันธ์ 2547 ทนายสมชายได้รับแจ้งว่ามีการควบคุมตัวผู้ต้องสงสัย 5 คน ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2547 ฐานสงสัยว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์วันที่ 4 มกราคม 2547
- 10 มีนาคม 2547 สำนักงานกฎหมายของทนายสมชายส่งจดหมายร้องเรียนไปยังหน่วยงานของรัฐหลายแห่งให้รายละเอียดเกี่ยวกับการทรมานลูกความทั้งห้าคน
- 12 มีนาคม 2547 ทนายสมชาย นีละไพจิตร หายสาบสูญ โดยมีพยานเห็นทนายสมชายถูกบังคับให้เข้าไปในรถ เวลาประมาณ 20:30 น. ย่านใจกลางกรุงเทพฯ จากนั้นไม่มีใครได้พบเห็นเขาอีกเลย
- 14 มีนาคม 2547 นางอังคณา นีละไพจิตร (ภรรยาทนายสมชาย) เข้าแจ้งความกับตำรวจว่าสามีหายตัวไป
- 8 เมษายน 2547 เจ้าหน้าที่ตำรวจ 4 นาย ถูกจับกุม
- 29 เมษายน 2547 เจ้าหน้าที่ตำรวจ นายที่ 5 ถูกจับกุม

- 16 มิถุนายน 2547 เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้ง 5 นาย ถูกฟ้องร้องต่อศาล
ในฐานความผิด “บังคับขู่เข็ญ” และ “ปล้นทรัพย์”
- ตุลาคม/พฤศจิกายน
2547 นางอังคณาฯ ขอให้กรมสอบสวนคดีพิเศษเป็นผู้
ดูแลคดีนี้แทนตำรวจ
- 15 เมษายน 2548 มีการส่งข้อมูลให้กับคณะทำงานสหประชาชาติ
ว่าด้วยการสูญหายโดยบังคับและไม่สมัครใจ
- 9 สิงหาคม-
10 ธันวาคม 2548 การไต่สวนพิจารณาคดีของจำเลยทั้งห้าคน ซึ่งเป็น
เจ้าหน้าที่ตำรวจ
- 12 มกราคม 2549 คำพิพากษาศาลชั้นต้น เจ้าหน้าที่ตำรวจอาวุโสหนึ่ง
นาย (พ.ต.ต.เงิน ทองสุข) ถูกตัดสินว่ามีความผิด
จากการให้ปากคำของพยานผู้เห็นเหตุการณ์ว่าเป็น
ผู้บังคับขู่เข็ญให้ทนายสมชายเข้าไปในรถ และศาล
สั่งลงโทษ จำคุก 3 ปี
**ข้อสังเกต : จนถึงเดือนมีนาคม คดียังอยู่ระหว่าง
การอุทธรณ์หลังเข้าพบ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายก
รัฐมนตรี นางอังคนาระบุว่านายกฯ กล่าวว่า ทนาย
สมชายเสียชีวิตแล้ว*
- 12 เมษายน 2549 จำเลยที่ 1 ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น

- 30 เมษายน 2549 นางอังคณา นีละไพจิตร ยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลชั้นต้น
- 23 กุมภาพันธ์ 2550 พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ นายกรัฐมนตรี ลงนามในคำสั่งให้กระทรวงยุติธรรมแต่งตั้งคณะกรรมการชุดพิเศษเพื่อสืบสวนการละเมิดสิทธิมนุษยชนระหว่างปี 2544-2549 รวมทั้งคดีของทนายสมชาย นีละไพจิตร
- 2 มีนาคม 2550 กรมสอบสวนคดีพิเศษรายงานว่า มีหลักฐานมากพอจะชี้ว่าทนายสมชายเสียชีวิตแล้ว แต่ไม่สามารถระบุได้ว่าศพอยู่ที่ไหน ทางกรมประกาศให้รางวัล 500,000 บาท สำหรับผู้ให้เบาะแสที่นำไปสู่การพบศพ
- 12 มีนาคม 2550 นางอังคณา ยื่นคำร้องต่อศาลปกครองกล่าวหาสำนักงานตำรวจแห่งชาติว่าบกพร่องที่ไม่ลงโทษทางวินัยต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ถูกศาลพิพากษาลงโทษ และจำเลยอีกสี่คน
- 4 เมษายน 2550 หลังไต่สวนเบื้องต้น ศาลปกครองกลางมีคำตัดสินให้ยกคำร้อง นางอังคณา จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด
- 3 พฤษภาคม 2550 ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนและให้ยกคำร้อง

- 22 กุมภาพันธ์ 2551 พ.ต.อ. ทวี สอดส่อง ได้รับแต่งตั้งให้เป็นอธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษคนใหม่ นางอังคณา ได้คัดค้านโดยอ้างว่า พ.ต.อ.ทวี เคยเป็นผู้บังคับบัญชาของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ถูกพิจารณาคดีเกี่ยวข้องกับการหายตัวของทนายสมชาย
- กุมภาพันธ์ 2551 การปรับโครงสร้างกรมสอบสวนคดีพิเศษของกระทรวงยุติธรรมเป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนเจ้าหน้าที่ซึ่งให้ความคุ้มครองนางอังคณา จากพลเรือนเป็นตำรวจ หลังถูกคัดค้านโดยนางอังคณาและองค์กรพัฒนาเอกชนทั้งในและระหว่างประเทศ รวมทั้งคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยการสูญหายโดยถูกบังคับและไม่สมัครใจ รัฐบาลให้เจ้าหน้าที่พลเรือนทำหน้าที่ให้ความคุ้มครองต่อไป
- 12 มีนาคม 2551 นางอังคณาเสนอข้อมูลต่อคณะทำงานสหประชาชาติว่าด้วยการสูญหายโดยบังคับและไม่สมัครใจ
- 19 กันยายน 2551 สถานีตำรวจวัดโบสถ์ จังหวัดพิษณุโลก รายงานว่า พ.ต.ต.เงิน ทองสุข จำเลยที่ถูกศาลตัดสินลงโทษในคดีการหายตัวไปของทนายสมชายได้หายสาบสูญไปเนื่องจากเหตุการณ์โคลนถล่ม แต่ไม่มีผู้พบศพ

หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ รายงานว่า นางอังคณา ได้ตั้งข้อสงสัยต่อรายงานดังกล่าวโดยเฉพาะการที่ ตำรวจไม่พยายามที่จะค้นหาศพ

22 มกราคม 2552

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี สั่งการให้ ตำรวจเพิ่มความพยายามในการสืบสวนสอบสวน คดีสำคัญจำนวนมาก รวมทั้งการหายตัวไปของ ทนายสมชาย นีละไพจิตร ซึ่งนายกฯ ได้กล่าวกับ หนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ว่า “ถ้ายังไม่สามารถ คลี่คลายคดีนี้ได้ ก็จะส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ของประเทศในด้านความยุติธรรม” หนังสือพิมพ์ บางกอกโพสต์ยังรายงานถึงการให้สัมภาษณ์ของ พล.ต.อ.ธานี สมบูรณ์ทรัพย์ หัวหน้าชุดสืบสวน ของกรมสอบสวนคดีพิเศษว่า “ความสำเร็จในคดี ทนายความสิทธิมนุษยชนอย่างทนายสมชายจะ ช่วยฟื้นฟูความเชื่อมั่นต่อการแก้ปัญหาในจังหวัด ชายแดนใต้”

24 กันยายน 2553

ศาลอุทธรณ์นัดฟังคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ แต่มี การเลื่อนการฟังคำพิพากษาออกไป เนื่องจาก ทนายความของพ.ต.ต.เงิน ทองสุข จำเลยที่ 1 ได้ ยื่นขอให้ศาลสั่งให้ พ.ต.ต.เงิน ทองสุข เป็นคนสาบสูญ

- 21 มกราคม 2554 ศาลได้เลื่อนนัดอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ เนื่องจากจำเลยที่ 1 ไม่ปรากฏตัวที่ศาล ศาลจึงมีคำสั่งให้ส่งหมายเรียกจำเลยที่ 1 ให้มาศาลในนัดต่อไป ทั้งนี้ให้ส่งหมายโดยวิธีจดหมายลงทะเบียน
- 7 กุมภาพันธ์ 2554 ศาลเลื่อนนัดอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์อีกครั้ง เนื่องจากจำเลยที่ 1 ไม่มาศาล ศาลได้ออกหมายจับจำเลยที่ 1
- 11 มีนาคม 2554 ศาลอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ โดยพิพากษากลับคำพิพากษาศาลชั้นต้น ยกฟ้อง พ.ต.ต.เงินทองสุข และตัดสินว่านางอังคณา นีละไพจิตร และลูกสาวไม่มีอำนาจเข้ามาเป็นโจทก์ร่วม โดยอ้างว่าเนื่องจากไม่มีหลักฐานว่านายสมชายบาดเจ็บหรือเสียชีวิตแล้ว

Chronology

in Somchai Neelapaijit Case

By International Commission of Jurists (ICJ)

4 January
2004	Large gun robbery at military base in southern border provinces and school arson attacks in 18 locations, two widely considered to mark the beginning of a renewed insurgency movement.
26 January
2004	Somchai informed the public that five suspects were being held since 21 February 2004 on suspicion of connection with 4th January attacks.
10 March
2004	Somchai's law office sent a letter to several government authorities detailing torture suffered by five clients.
12 March
2004	Disappearance: Eyewitnesses saw Somchai being forced into a car at about 20:30 hours in central Bangkok. He has not been seen again.
14 March
2004	Angkhana Neelapaijit (wife of Somchai) made formal complaint to the police that her husband was missing.

8 April 2004	4 police officers arrested.
29 April 2004	5th police officer arrested.
16 June 2004	The 5 police officers were charged in court for "coercion" and "robbery".
Oct/Nov 2004	Angkhana requested the DSI to take over the case from the police.
15 April 2005	Communication submitted to UN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearance.
9 Aug-10 Dec 2005	Trial of 5 defendants - all police officers.
12 January 2006	Judgment: one senior police officer (Police Major Ngern Tongasuk) was given a 3 year sentence after being found guilty on eye-witness testimony of coercing Somchai into a car.

- 12 Feb-31 Mar
2006
- Angkhana met Prime Minister Thaksin Shinawatra, who informed her that Somchai was dead. The case was submitted to the appeal court.
- 23 February
2007
- Prime Minister Surayud Chulanont signed and order for the Ministry of Justice to set up a special committee to investigate human rights violations in the period 2001 – 2006, including the case of Somchai Neelapaijit.
- 2 March
2007
- DSI reported it had enough evidence to show Somchai was dead, but had been unable to locate the body. DSI announced cash reward of 500,000 baht (about US\$ 15,000) for information leading to finding his body.
- 12 March
2007
- Angkhana lodged a complaint with the Administrative Court against the Royal Thai Police for failure to take disciplinary action against the convicted police officer

and the four other defendants. (The Chief of Police, Pol. Gen. Seripisuth)

4 April
2007

After a preliminary inquiry into the petition, the Central Administrative Court rejected the complaint. Angkhana appealed to the Supreme Administrative Court.

3 May
2007

Supreme Administrative Court upheld the rejection of the petition.

22 February
2008

Pol.Col.Thawee Sodsong was appointed as the new Director General the DSI; Angkhana objected to the appointment on the grounds that he was the superior of police officers on trial for Somchai's disappearance.

February
2008

The Ministry of Justice proposed to change Angkhana's DSI assigned civilian protection officers to police protection officers; Angkhana, national and inter-

national NGOs, and the UN Working Group on Enforced and Involuntary Disappearance raised objections to this change, causing the Government to reinstate the DSI civilian protection indefinitely.

12 March
2008

Angkhana made submissions to the UN Working Group on Enforced and Involuntary Disappearance.

19 September
2008

Wat bot police station in Phisanulok reported that Pol. Maj. Ngern Thongsuk, the only defendant to be convicted in relation to Somchai's disappearance, had gone missing after a landslide; his body, however, has not been found. The Bangkok Post reported that Angkhana questioned his alleged death, particularly because the police did not appear to be searching for his body.

22 January
2009

Prime Minister Abhisit Vejjajiva ordered the police to increase their efforts to

investigate a number of key cases, including the disappearance of Somchai Neelapajjit: "If the cases remain unsolved, it will affect the country's image regarding justice," he told the Bangkok Post. DSI investigator, Pol. Gen. Thanee Somboonsap, was reported in the Bangkok Post as saying "the success of the case of human rights lawyer Somchai will help bring confidence back to solving problems in the deep South." (Pol. Gen. Thanee Somboonsap had previously been the lead DSI investigator in May 2006)

24 September
2010

The Criminal Court postponed the reading and sent the verdict back to the Appeal Court because Pol. Maj. Ngern's lawyer submitted a motion to remove his name from the case.

21 January
2011

The Criminal Court postponed reading the judgment again because Pol. Maj. Ngern Thongsuk did not appear in court, despite a warrant requesting his ap-

pearance having been sent by registered mail.

7 February
2011

The Criminal Court postponed to reading the appeal verdict again because the defendant did not appear before Court for the 3rd time. The court issued arrested warrant for the defendant.

11 March
2011

The Criminal Court reads the judgment of the Appeal Court in the absence of Pol. Maj. Ngern Thongsuk. The Appeal Court overturns the conviction against Pol. Maj. Ngern Thongsuk on the basis that the eye witness testimony used to secure the conviction against him was inconsistent at the trial of first instance. The Appeal Court also removes Angkhana Neelapaijit and her daughters as injured parties from the case, holding that no evidence had been brought to establish that Somchai Neelapaijit had been killed or incapacitated at the time the motion was granted.

รำลึก 7 ปี นายสมชาย ไว้อาลัยแด่กระบวนการยุติธรรม

หลังศาลอุทธรณ์อ่านคำพิพากษาเมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 ดิฉันได้รับการสอบถามจากบรรดากัลยาณมิตร รวมถึงผู้ห่วงใยมากมายว่าจะทำอย่างไรต่อไป ที่จริงคำถามนี้ควรถามรัฐบาลไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในฐานะผู้ทำการสืบสวนสอบสวนคดีนี้ รวมถึงกรมสอบสวนคดีพิเศษที่รับผิดชอบการสูญหายของคุณสมชาย เป็นคดีพิเศษตั้งแต่วันที่ 19 กรกฎาคม 2548 มากกว่า โดยส่วนตัวในระหว่าง 7 ปีของความพยายามเรียกร้องความเป็นธรรมกรณีการบังคับสูญหายคุณสมชายนั้น ดิฉันพบว่า

ประการแรก คุณสมชายไม่เคยมีความขัดแย้ง หรือโกรธเคืองกับเจ้าหน้าที่ตำรวจคนใดเป็นการส่วนตัว โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็นจำเลยทั้ง 5 คนในคดีนี้ คุณสมชายอาจไม่เคยรู้จักกับจำเลยทั้ง 5 มาก่อนด้วยซ้ำไป ความขัดแย้งของคุณสมชายกับตำรวจที่อาจนำไปสู่การอุ้มฆ่าน่าจะมีสาเหตุประการเดียว คือการร้องเรียนเรื่องการซ้อมทรมานผู้ถูกควบคุมตัว 5 คน ซึ่งเป็นลูกความของเขา ดังที่เขาได้กล่าวไว้ในการพูดต่อสาธารณะครั้งสุดท้าย เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2547 ดังนั้นหากไม่ใช่เรื่องส่วนตัว ต้นเหตุที่แท้จริงของเรื่องนี้คงหนีไม่พ้นเป็นเรื่องการคุกคามนักสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือเป็นปัญหาความไม่เป็นธรรมเชิงโครงสร้างของประเทศไทย และจากอดีตจนถึงปัจจุบัน แม้จะมีนักสิทธิมนุษยชนที่ถูกสังหาร หรือถูกข่มขู่คุกคามจำนวนมาก รัฐบาลก็ดูเพิกเฉย หรือยังไม่เคยมีท่าทีที่แสดงความจริงจังในการแก้ปัญหา หรือแม้แต่แสดงความห่วงใย ทั้งที่คดีเหล่านี้

เป็นความรับผิดชอบทางการเมืองของรัฐบาลอย่างไม่สามารถปฏิเสธได้ จึงไม่แปลกที่คดีคุณสมชายก็อาจจบลงเหมือนกับกรณีที่เกิดขึ้นกับนักสิทธิมนุษยชนอื่นๆ ในประเทศไทยที่ทุกคนตีจบลงโดยการไม่มีผู้ต้องรับผิดชอบ

ประการที่สอง ทำไมพยานหลักฐานที่มีมากมายในคดีจึงไม่สามารถนำผู้กระทำผิดมาลงโทษได้

จากหลักฐานบางส่วน เช่น การใช้โทรศัพท์ของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ตกเป็นจำเลย รวมถึงบุคคลที่เกี่ยวข้องที่บอกถึงสถานที่อยู่ของคนกลุ่มนี้ในช่วงตลอดวันที่ 12 มีนาคม 2547 จนถึงเวลาประมาณ 20.30 น. ที่คุณสมชายถูกผลักดันรถที่จำเลยกับพวกเตรียมมา แสดงว่ามีการติดตามคุณสมชายในตลอดวันดังกล่าว หลักฐานการใช้โทรศัพท์เหล่านี้ยังเชื่อมโยงไปถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจระดับสูงอีกหลายคน ซึ่งข้อมูลที่เปิดเผยในศาลพบว่ามี การติดต่อกันระหว่างจำเลยและบุคคลอื่นในวันที่ 12 มีนาคม สูงถึง 75 ครั้ง และในวันที่ 16 มีนาคม ซึ่งเป็นวันที่พบรถของคุณสมชาย พบมีการใช้โทรศัพท์ติดต่อกันสูงถึง 36 ครั้ง ในขณะที่ระหว่างวันที่ 6-11 มีนาคม มีการติดต่อระหว่างบุคคลดังกล่าวน้อยมาก ...แล้วทำไมศาลจึงไม่รับฟังหลักฐานการใช้โทรศัพท์ดังกล่าว ทำไมพนักงานสอบสวนในคดีจึงส่งหลักฐานการใช้โทรศัพท์ของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดขึ้นสู่ศาลโดยไม่มีเจ้าหน้าที่ระดับสูงหรือผู้เชี่ยวชาญโดยตรงรับรองความถูกต้องของเอกสารหลักฐานดังกล่าว และทำไมหลักฐานการใช้โทรศัพท์ของกลุ่มบุคคลที่ติดตามคุณสมชายจึง

ถูกลบทิ้งภายในเวลาอันรวดเร็ว ทั้งที่คดีนี้เป็นคดีอาญา เป็นคดีสำคัญ และเป็นคดีที่มีอายุความยาวนาน หรือแม้แต่การหาพยานหลักฐานทางนิติ-วิทยาศาสตร์ เพราะเหตุใดจำเลยทั้ง 5 จึงสามารถปฏิเสธการตรวจดีเอ็นเอ เพื่อเปรียบเทียบกับดีเอ็นเอที่พบในรถของคุณสมชาย ไม่ว่าจะเป็นการเจาะเลือด การถอนผม หรือขนต่างๆ ในขณะที่จำเลยในคดีอาญาทั่วไปไม่สามารถกระทำได้ หรือพนักงานสอบสวนสนใจเพียงเพื่อให้ทราบว่าใครบ้างที่น่าจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการอุ้มฆ่าคุณสมชาย โดยอาจไม่มีความประสงค์ให้คดีนี้ นำไปสู่การลงโทษผู้กระทำผิด

ประการที่สาม อุปสรรคสำคัญในการเข้าถึงความจริงและความเป็นธรรม กรณีการบังคับบุคคลสูญหาย คือ การไม่มีกฎหมายภายในประเทศกำหนด ให้การบังคับบุคคลสูญหายเป็นอาชญากรรม และกำหนดบทลงโทษ ซึ่งการไม่มีกฎหมายดังกล่าวเป็นที่รับทราบโดยทั่วไปในวงการนักกฎหมายของประเทศไทย แต่จนถึงปัจจุบันก็ยังไม่พบความพยายามของรัฐบาลในการตรากฎหมายเพื่อคุ้มครองบุคคลจากการบังคับสูญหาย

จากส่วนหนึ่ง of คำพินิจศาลอุทธรณ์ว่า "...กับคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมของผู้ร้องทั้งห้าก็ระบุถึงการกระทำของจำเลยทั้งห้าว่าได้ร่วมกันปล้นทรัพย์และหน่วงเหนี่ยวกักขังนายสมชายและจากการกระทำของจำเลยทั้งห้าดังกล่าวผู้ร้องทั้งห้าเชื่อว่าจำเลยทั้งห้าทำให้นายสมชายถูกทำร้าย

จนถึงแก่ความตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้ซึ่งก็ไม่ใช่การยืนยันที่แน่นอนว่านายสมชายถูกทำร้ายบาดเจ็บจนไม่สามารถจัดการเองได้หรือถึงแก่ความตายไปแล้วจริง แม้ผู้ร้องทั้งห้าจะเป็นภริยาและผู้สืบสันดานของนายสมชายผู้เสียหายก็ไม่อาจเข้ามาจัดการแทนผู้เสียหายโดยเป็นโจทก์ร่วมในคดีนี้ได้เนื่องจากไม่อยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว...”

“...กรณีดังกล่าวโจทก์ร่วมทั้งห้าจึงไม่มีสิทธิอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของโจทก์ร่วมทั้งห้า”

คำถามที่ว่า แล้วดิฉันและครอบครัวจะหาความเป็นธรรมต่อไปอย่างไรในคดีนี้ ภายหลังจากที่คุณสมชายถูกบังคับให้สูญหาย พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ในฐานะนายกรัฐมนตรีได้กล่าวว่า เชื่อว่าคุณสมชายเสียชีวิตแล้ว อีกทั้งศาลแพ่งได้มีคำสั่งให้คุณสมชาย นิละไพจิตร เป็นบุคคลสาบสูญตามกฎหมายแพ่ง เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2552 ต่อมาในเดือนธันวาคมปีเดียวกัน กระทรวงยุติธรรมได้พิจารณาจ่ายเงินค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาแก่ครอบครัวคุณสมชาย โดยไม่ได้มอบค่าทำศพให้เนื่องจากไม่พบศพ รวมถึงที่ผ่านมารกรมสอบสวนคดีพิเศษได้ไปงมหาชิ้นส่วนกระดูกของคุณสมชายในแม่น้ำแม่กลองหลายครั้งตามคำบอกเล่าของพยานว่าร่างของคุณสมชายถูกนำไปเผาเพื่อทำลายศพ แล้วนำเถ้าถ่านและเศษกระดูกมาทิ้งไว้ที่แม่น้ำแม่กลอง

หากทุกสิ่งทีกล่าวมาทั้งหมด ยังไม่เพียงพอที่จะทำให้ศาลเชื่อว่านายสมชาย นีละไพจิตร ไม่อยู่ในสถานะที่จะสามารถดำเนินการเพื่อหาความเป็นธรรมได้เองตามที่ดิฉันและครอบครัวได้ร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีนี้แล้ว ดิฉันก็มีโอกาสตอบได้ว่าจะหาความเป็นธรรมต่อไปได้อย่างไร นอกจากขอส่งคำถามนี้กลับไปยังผู้มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกความเป็นผู้ตอบ ในส่วนของดิฉันแล้ว คงทำได้เพียงนั่งมองความเป็นธรรมที่กระบวนการยุติธรรมไทยจะหยิบยื่นให้โดยมีอาจได้แย้ง ตีติง หรือแสดงความคิดเห็นใดๆ ได้อีกต่อไป

อังคณา นีละไพจิตร
กรุงเทพฯ
มีนาคม 2554

The 7th commemoration of missing lawyer Somchai Neelapaijit :Mourning for justice in Thailand

After the Appeals Court read the verdict on 11 March 2011, I asked my good friends and other concerned people as to what to do further. In fact, the question should be raised to the Thai government and the Royal Thai Police, as the inquiry officer in this case along with the Department of Special Investigation (DSI) which has accepted the disappearance case of Mr. Somchai as a special case since 19 July 2005. In my struggle to demand justice done regarding the disappearance of Mr. Somchai, I have personally discovered that;

Firstly, Mr. Somchai had never had any personal conflict or grudge with any police official, not to mention the five police officers who stand as defendants in this case, since Mr. Somchai might not even have met them before. The only plausible conflict with the police that may have caused him to be made disappeared was his taking the lead to complain about a torture committed against the five alleged offenders (in a gun robbery case in the South) who were his clients. The fact was attested to in his last public speech made on 27 February 2004. If no personal conflict could

be cited, the only real motive behind this crime was probably an attempt to silence human rights activists, an act of which is tantamount to a structural injustice in Thailand. From the past until present, despite a number of human rights activists being killed or intimidated, the government continues to look complacent. They have neither expressed their sincerity to address the problem, nor shown their concern even though such a crime is undeniably under their direct political responsibility. It is not so surprising that the case of Mr. Somchai is going to end just like many other cases of other human rights activists in Thailand whereby impunity is left to flourish.

Secondly, why, despite a lot of evidence in this case, has no one been held liable for the crime?

Some evidence including the phone logs of the police officers who are defendants in this case and other concerned persons can be used to trace their locations during the whole day of 12 March 2004 until around 20.30 when Mr. Somchai was pushed into a car prepared by the

defendants and their colleagues. It shows how he was tracked down the whole day. The phone logs can be used to implicate several other high ranking police officers as well. According to the information revealed in the Court, the defendants were believed to have made phone calls among themselves and to other people on 12 March, at least 75 times. And on 16 March, when Mr. Somchai's car was found, the phone communication was as busy as 36 times, whereas during 6-11 March, the communication among these people was pretty marginal....Then why did the Court not give weight to the phone logs? Why did the inquiry officials in this case not submit the phone logs as evidence and have them certified by experts or high ranking officials? Why have the phone records of the communication among those tracking down Mr. Somchai been erased so quickly though they concern a criminal case which has long statute limitation? Even with the forensic evidence, I just wonder why the five defendants were able to deny the request to test their DNA by giving the samples of blood or hair to match with the evidence or the hair found in Mr. Somchai's car. Since such a refusal

cannot be allowed for other defendants in a criminal case, can it be that the inquiry officials in this case simply take no serious effort to bring the perpetrators to justice apart from pointing their fingers recklessly at some guys?

Thirdly, one major obstacle to the effort to discover truth and bring to justice for the disappeared persons in Thailand is a lack of criminalization of disappearances. There is no legal provision which specifically treats enforced disappearances as a crime and no punitive clauses are thus provided. Insofar, no effort has been made by the state to enact a legal provision to protect the persons who are made disappeared.

Part of the order of the Appeals Court reads "...with regard to the request to become joint-plaintiffs, and the accusations made by the five petitioners against the five defendants concerning thief and coercion committed against Mr.Somchai as a result of which the five petitioners presumed Mr.Somchai has been either severely injured until he is not able to handle any legal matter by himself or has been killed.

There is no certain confirmation that Mr. Somchai has been either severely injured so he himself is unable to handle legal matter or has been killed. Even though the five petitioners are lawful wife and descendants of Mr. Somchai, they are not allowed to handle the case by become joint-plaintiffs in this case since no conditions required by laws are met..."

"...therefore, the five joint-plaintiffs are not eligible to submit an appeal. The Appeals Court do not accept such a motion from the five joint-plaintiffs."

The question arises, how can I and my family continue to seek justice in this case? After the disappearance of Mr. Somchai, Lt. Col. Thaksin Shinawatra, the then Prime Minister, said he personally believed that Mr. Somchai was dead. In addition, on 18 May 2009, the Civil Court ruled that Mr. Somchai Neelapaijit is a missing person as per the Civil Code and in December the same year, the Ministry of Justice has offered compensation to the family of Mr. Somchai a person affected by a criminal case, though the funeral fees were not given since the corpse could not be retrieved. And for several times,

officials from DSI have tried to exhume the body of Mr. Somchai, which was believed to have been burned and disposed of in the Mae Klong River.

If all the things that has been raised is not enough to convince the Court that Somchai Neelapaijit is not able to seek justice by himself, as me and my family tried to support the request to become joint-plaintiffs in this case, then I have no idea how justice can be seek anymore. Apart from sending back this question to the persons in charge of justice, I can do nothing else but to gaze at the justice bestowed on me by the Thai justice system without any chance to refuse, criticize or express any other opinions.

Angkhana Neelapaijit
Bangkok
March 2011

INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS
Commission internationale de juristes - Comisión Internacional de Juristas

" dedicated since 1952 to the primacy, coherence and implementation of international law and principles that advance human rights "

แถลงการณ์

17 มีนาคม 2554

ศาลอุทธรณ์กลับคำพิพากษา ยกฟ้องเจ้าหน้าที่ตำรวจจากกรณีการถูกบังคับให้สูญหายของทนายความสมชาย นีละไพจิตร

เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 เพียงหนึ่งวันก่อนครบรอบเจ็ดปีของการถูกบังคับให้สูญหาย และมีข้อสันนิษฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับการฆาตกรรมทนายสมชาย นีละไพจิตร ทนายความด้านสิทธิมนุษยชน ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษากลับคำตัดสินของศาลชั้นต้นโดยให้ยกฟ้อง พ.ต.ต.เงิน ทองสุข เนื่องจากพยานหลักฐานยังไม่ปรากฏชัด จึงยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย และศาลอุทธรณ์ปฏิเสธการเข้าเป็นโจทก์ร่วมและไม่รับวินิจฉัยอุทธรณ์ของภรรยาและบุตรของทนายความสมชาย

คำวินิจฉัยของศาลอุทธรณ์ดังกล่าวทำให้ความรับผิดชอบทางอาญาของเจ้าหน้าที่ตำรวจและรัฐบาลในคดีสำคัญที่สาธารณชนให้ความสนใจหมดไปยิ่งไปกว่านั้น นางอังคณาและนางสาวประทีปจิต นีละไพจิตร ภรรยาและบุตรสาวของทนายความสมชาย ผู้ซึ่งทุ่มเทร่างกายแรงใจเพื่อเรียกร้องความยุติธรรมตลอดระยะเวลาเจ็ดปี กลับไม่มีสิทธิเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดี เนื่องจากมิใช่ "ผู้มีอำนาจจัดการแทนทนายความสมชาย นีละไพจิตร" ตามกฎหมาย

ทนายความสมชาย นีละไพจิตร เป็นผู้มีชื่อเสียงโด่งดังในฐานะนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนผู้กล้าหาญ ทนายสมชายรับดำเนินคดีซึ่งทนายความส่วนใหญ่มักจะปฏิเสธไม่กล้ารับดำเนินคดีให้ ลูกความของทนายสมชายส่วนใหญ่จึงเป็นคนยากจนที่ถูกดำเนินคดีในฐานะความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

คดีการบังคับให้สูญหายกรณีนายสมชาย นีละไพจิตรนั้นเป็นคดีสะเทือนขวัญ จากนั้น รัฐบาลต่อมาและผู้นำทางการเมืองหลายท่าน ซึ่งรวมถึงนายกรัฐมนตรีอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่างให้คำมั่นต่อสาธารณะว่าจะดำเนินคดีอาญาอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในการนำตัวผู้กระทำความผิดมาเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม

เป็นระยะเวลากว่าเจ็ดปีในการสืบสวนสอบสวนจนถึงการพิจารณาคดีในชั้นศาล ครอบครัวนีละไพจิตรและสังคมไทยยังคงไม่รับทราบความจริงเกี่ยวกับชะตากรรมของทนายสมชาย การฆาตกรรมคุณสมชายในครั้งนี้อย่างชัดแจ้ง ยังคงรอดพ้นจากเงื้อมมือของกฎหมายไปอย่างลอยนวล

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลได้ติดตามการพิจารณาคดีนี้อย่างใกล้ชิดตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งส่งผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมายจากต่างประเทศเข้าร่วมฟังการพิจารณาคดีนี้ที่สำคัญๆ คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากลมีข้อห่วงใยที่สำคัญหลายประการ ได้แก่

- การที่ระบบกฎหมายไทยยังคงมิได้บัญญัติให้มีความผิดอาญาฐาน "การบังคับให้สูญหาย" ให้เป็นความผิดอาญาเฉพาะ เพราะการที่ยังคงไม่สามารถชี้ชัดถึงสถานภาพของทนายความสมชาย จึงเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งห้า นายถูกดำเนินคดีอาญาเพียงในฐานะความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและปล้นทรัพย์เท่านั้น
- การสืบสวนสอบสวน โดยตำรวจและต่อมาโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ ยังคงมีข้อบกพร่องและขาดความโปร่งใส โดยเฉพาะการสูญหายของพยานหลักฐานชิ้นสำคัญๆ รวมทั้ง เอกสารต้นฉบับซึ่งเป็นบันทึกการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ของจำเลยทั้งห้าคนที่ได้ใช้ติดต่อกันในคืนที่ทนายสมชายถูกบังคับหาย ทั้งนี้ จากคำบอกเล่าของ พล.ต.อ.ธานี สมบูรณ์ทรัพย์ หัวหน้าชุดสืบสวนสอบสวน กล่าวว่า "คดีนี้มีความยากลำบากเกินกว่าจะคลี่คลายนั้น สาเหตุหลักเนื่องมาจากพยานหลักฐานถูกทำลาย"

- เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งศาลชั้นต้นได้พิพากษาให้มีความผิดฐานข่มขืนใจผู้อื่นและต้องโทษจำคุกสามปี กลับหายสาบสูญไประหว่างการอุทธรณ์จากภัยธรรมชาติเมื่อสองปีก่อน นอกจากนี้ พยานปากสำคัญ ซึ่งเป็นลูกความของทนายสมชายในคดีซึ่งกล่าวหาเจ้าหน้าที่ตำรวจว่าข่มขืนมานานนั้นได้หายสาบสูญไปเมื่อปีที่แล้วในระหว่างการคุ้มครองพยานตามโครงการคุ้มครองพยานโดยกรมสอบสวนคดีพิเศษ ทั้งนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษยังไม่ประสบความสำเร็จในการสืบสวนสอบสวนถึงการหายสาบสูญในทั้งสองกรณีข้างต้น
- เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ตกเป็นจำเลยในคดีอาญายังไม่ถูกดำเนินการทางวินัยจากกรณีการถูกกล่าวหาว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการบังคับให้สูญหาย และยังไม่ได้รับอนุญาตให้กลับเข้ารับราชการโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ตลอดจนการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้มีความผิดกลับหายสาบสูญระหว่างการประกันตัวในชั้นอุทธรณ์ ในขณะที่ทั้งประจักษ์พยาน (และครอบครัวนี้ละไพจิตร) ได้มีการร้องเรียนถึงความกดดันและภัยคุกคามระหว่างการดำเนินคดีอาญาที่ยืดเยื้อดังกล่าว กลับปรากฏว่ามีการกลับคำให้การซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพิจารณาพิพากษาถึงความน่าเชื่อถือของพยานโดยศาลอุทธรณ์

ทั้งนี้ ประชาคมโลกได้ติดตามคดีนี้อย่างใกล้ชิด เนื่องจากเห็นว่าประเทศไทยนั้นมีศักยภาพในการเป็นประเทศผู้นำด้านสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการดำเนินการกับผู้กระทำความผิดในคดีละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง แม้ผู้กระทำความผิดจะเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะทำงานเพื่อการป้องกันบุคคลจากการบังคับให้สูญหายขององค์การสหประชาชาติ (The United Nations Working Group on Involuntary and Enforced Disappearances: WGEID) ได้รับเรื่องร้องเรียนจำนวน 57 กรณีจากประเทศไทย

ซึ่งใน 54 เรื่องนั้นยังคงไม่ได้รับคำตอบ ซึ่งรวมทั้งกรณีการถูกบังคับให้สูญหายของทนายความสมชาย นีละไพจิตร

คณะกรรมการนักนิติศาสตร์สากล ขอเรียกร้องให้รัฐบาลไทยและองค์การพหุภาคีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ร่วมกันผลักดันให้คดีการถูกบังคับให้สูญหายของทนายสมชายเป็นคดีตัวอย่างในการอำนวยซึ่งความยุติธรรม และเรียกร้องให้รัฐบาลในฐานะที่เป็นประเทศตัวแทนในการดำรงตำแหน่งประธานคณะมนตรีสิทธิมนุษยชน ณ นครเจนีวา แสดงความเป็นผู้นำในการเคารพหลักสิทธิมนุษยชนและการดำรงไว้ซึ่งหลักนิติธรรม ด้วยการภาคยานุวัติอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการถูกบังคับให้สูญหาย (International Convention for the Protection of All Persons From Enforced Disappearance: ICPEd) เพื่อนำมาใช้บังคับในคดีอาญาในประเทศไทยให้ "การถูกบังคับให้สูญหาย" เป็นอาชญากรรมร้ายแรง

INTERNATIONAL COMMISSION OF JURISTS

Commission internationale de juristes - Comisión Internacional de Juristas

" dedicated since 1952 to the primacy, coherence and implementation of international law and principles that advance human rights "

COMMUNIQUE DE PRESSE – COMUNICADO DE PRENSA

17 March 2011

Court of Appeal Overturns Conviction in Somchai Disappearance Case

On 11 March 2011, one day before the seventh anniversary of the enforced disappearance and presumed murder of human rights lawyer Somchai Neelapaijit, the Court of Appeal issued a judgment (i) overturning the conviction of Pol. Maj. Ngern Thongsuk due to insufficient evidence and (ii) denying the right of Angkhana Neelapaijit and her daughters to appeal the case to the Supreme Court as co-plaintiffs.

The Court of Appeal's ruling absolves the police and the State of any criminal responsibility in this high profile case. Moreover, Angkhana and Pratubjit Neelapaijit—having spent seven years at great personal cost pursuing justice through the courts—are no longer considered "injured parties" under Thai law and therefore have no right to launch a final appeal for justice to the highest court in the land.

Khun Somchai was known throughout Thailand as a courageous champion of human rights who accepted controversial cases that few other lawyers dared to

take up. His clients were often poor people charged with security-related offenses in Thailand's southern border provinces.

The enforced disappearance of Khun Somchai shocked the nation. Since then, successive governments and political leaders, including Prime Minister Abhisit, have publicly promised a speedy and effective criminal trial process to bring the perpetrators to justice.

However, after seven years of legal investigation and courtroom proceedings, the Neelapajit family, and the Thai general public, is no closer to knowing the truth about Somchai's final fate. His murderers remain free and untroubled by the law.

The ICJ has followed this trial closely from the outset, sending eminent international jurists to Thailand to observe key stages of the legal process. The ICJ has major concerns with the case, including:

- Thai law does not recognize a separate criminal offense of enforced disappearance: because Somchai's remains have never been located, the five accused police officers were charged only with the minor offences of coercion and robbery.
- The investigation, first by the police and later the Department of Special Investigation (DSI), was flawed and

compromised. Crucial evidence has been mishandled or itself "disappeared", including the original records of the five accuseds' mobile phone calls from the night of the enforced disappearance. According to Pol. Lt-Gen Thanee Somboonsup, the lead investigator, "this case was hard to solve mainly because evidence has been destroyed."

- The police officer convicted of coercion and sentenced to three years jail in the first trial, himself "disappeared" in a natural disaster two years ago. Also, one of the main witnesses, one of Somchai's clients who accused the police of torture, himself "disappeared" last year while officially in the DSI's witness "protection" program. The DSI has not successfully investigated either of these "disappearances".
- The accused police officers never faced discipline for their alleged involvement and were allowed to continue working without any restrictions throughout the entire criminal process; the convicted police officer was on bail when his family reported him missing. Meanwhile, eyewitnesses (and the Neelapajjit family) have complained of facing pressure and threats as the case has dragged on. As a result, some testimonies have changed, providing grounds for the Court of Appeal to disregard their evidence as being inconsistent and not credible.

The international community is following the case closely as a bellwether of Thailand's capacity to hold state officials responsible for serious human rights violations. The United Nations Working Group on Involuntary and Enforced Disappearances has accepted 57 cases from Thailand, of which 54 are still outstanding, including the Somchai case.

The ICJ calls upon the Royal Thai Government and all elements of the criminal justice system to ensure that justice is finally done in the Somchai case, and also urges the Government, in its position as President of the UN Human Rights Council in Geneva, to demonstrate commitment to human rights and rule of law by ratifying the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance and enacting legislation to make enforced disappearance a serious crime in Thailand.

For further information, please contact Roger Normand
at +66 84 524 1133 or the ICJ at +66 2 619 8477

The ICJ is an international non-governmental organisation comprising
sixty of the world's most eminent jurists and has a worldwide network
of national sections and affiliated organisations

10/1 Soi Aree 2, Phaholyothin Road, Samsennai, Phayathai, Bangkok 10400
Tel: + 66 (0) 2 6198477 Fax: + 66 (0) 2 6198479 Website: <http://www.icj.org>

Asian Federation Against Involuntary Disappearances

Rms. 310-311 Philippine Social Science Center Building
Commonwealth Avenue, Diliman, 1103 Quezon City Philippines
Telefax: 00-632-4546759 ; Mobile 00-63-9177924058
Email afad@surfshop.net.ph website www.afad-online.org

แถลงการณ์

สมาพันธ์ผู้ต่อต้านการบังคับบุคคลสูญหายแห่งเอเชีย
เนื่องในวาระ: 7 ปี การสูญหายของนายสมชาย นีละไพจิตร
12 มีนาคม 2554

เรื่อง

“จนกว่าความเป็นธรรมจะมาถึง”

เป็นเวลา 7 ปีเต็มแล้วที่นายสมชาย นีละไพจิตรถูกบังคับให้สูญหายไป แต่รัฐบาลไทยยังคงประสบความสำเร็จในการนำความความยุติธรรม กลับคืนสู่กรณีของเขาและครอบครัว

นายสมชาย นีละไพจิตร ทนายความนักปกป้องสิทธิมนุษยชนผู้มีชื่อเสียงถูกทำให้หายไปเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2547 ใจกลางกรุงเทพมหานคร นายสมชายหายไปในขณะที่มีผู้พบเห็นครั้งสุดท้ายขณะที่เขากำลังถูกผลักเข้าไปในรถอีกคันหนึ่งของกลุ่มชายฉกรรจ์ที่ขับรถมาจอดขนาบกับรถของนายสมชาย ทั้งนี้ในขณะที่นายสมชายสูญหายไปในนั้นเขากำลังดำรงตำแหน่งประธานชมรมนักกฎหมายมุสลิมแห่งประเทศไทย และทำหน้าที่เป็นทนายความให้แก่จำเลยในคดีปล้นปืนเมื่อปี 2547 ซึ่งในขณะนั้นนายสมชายยื่นเรื่องร้องเรียนต่อองค์กรต่างๆ ว่าลูกความของเขาถูกทรมานและบังคับให้รับสารภาพในคดีดังกล่าว

แม้ว่าปัจจุบันจะเป็นเวลาครบ 7 ปีแล้วที่ภรรยาและครอบครัวของนายสมชาย นีละไพจิตรต่อสู้เพื่อเรียกร้องความจริงและความยุติธรรมในกรณีการหายตัวไปของเขา อย่างไรก็ตาม ฆะตกรรมและการกระทำอันเป็นการบังคับให้นายสมชายสูญหายก็ยังไม่ได้รับการสะสางให้เกิดความกระจ่างแต่ประการใด มีเพียงการตัดลินลงโทษของศาลชั้นต้น เมื่อวันที่ 12 มกราคม

2549) ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความผิดสถานเบา ฐานกักขัง หน่วงเหนี่ยวและรบกวนกันปล้นทรัพย์โดยอนุญาตให้จำเลยได้รับการประกันตัว ระหว่างการต่อสู้ในชั้นศาลอุทธรณ์ อีกทั้งการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์นั้น ยังถูกเลื่อนออกไปหลายครั้งเนื่องจากการที่ครอบครัวของจำเลยผู้ถูกตัดสินว่ามีความผิดเพียงคนเดียวในคดีนี้ได้ยื่นร้องขอต่อศาลแพ่งเพื่อให้ประกาศ ว่าจำเลยผู้นั้นเป็นบุคคลสาบสูญ เนื่องจากประสบอุทกภัยที่เขื่อนแควน้อย จังหวัดพิษณุโลก เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2551 ในที่สุดภายหลังการเลื่อน กำหนดการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์หลายครั้งเพราะจำเลยไม่มาศาล ศาลอุทธรณ์จึงมีคำสั่งออกหมายจับ พ.ต.ต. เงิน ทองสุข ซึ่งเป็นจำเลย ที่หนึ่งในคดีนี้ และมีกำหนดให้อ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2554 ในขณะที่ยังไม่มีการพิจารณาออกคำสั่งสาบสูญของจำเลย ที่หนึ่งตามที่นายจำเลยร้องขอ

ความล่าช้าอย่างเห็นได้ชัดของการดำเนินคดีของนายสมชาย นีละ-ไพจิตร ถือเป็นตัวชี้วัดที่เด่นชัดเรื่องความเรื้อรังของสถานการณ์การลอยนวล ผู้กระทำความผิดในกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย คดีนี้ยัง สะท้อนภาพปัญหาความไม่โปร่งใสในกระบวนการสืบสวนสอบสวนและ การพิจารณาความรับผิดชอบต่อการละเมิดสิทธิมนุษยชนในรูปแบบต่างๆ ภายใต้อำนาจตุลาการที่มีอยู่ในประเทศ กระทั่งคดีสำคัญอันปรากฏหลักฐาน ชัดเจนเช่นคดีทนายสมชาย นีละไพจิตร นอกจากนี้ ความล่าช้าในการ อำนวยความยุติธรรมในคดีนี้ยังส่งผลต่อความเชื่อมั่นของชาวไทยต่อระบบ นิติรัฐในประเทศ และสถาบันทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยเฉพาะ อย่างยิ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ยังคงได้รับผลกระทบจากความรุนแรง ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันมีความเสี่ยงที่จะเกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชน ในพื้นที่ดังกล่าวอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้รวมทั้งการบังคับบุคคลสูญหายด้วย

นอกจากนี้ความล้มเหลวในการอำนวยความสะดวกและเป็นธรรมและความล้มเหลวในการรับรองการคุ้มครองความเท่าเทียมภายใต้กฎหมายไทยนั้นเป็นสิ่งที่สะท้อนชัดว่า คำมั่นสัญญาของนายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ว่าด้วยเรื่องการให้ความสำคัญแก่การแก้ปัญหากรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชน การใช้กระบวนการปรองดองทางการเมือง และการสถาปนาความรับผิดชอบต่อกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนนั้นนั้นไม่สามารถก่อให้เกิดผลอันใดได้ในทางปฏิบัติอีกด้วย

สมาพันธ์ผู้ต่อต้านการบังคับบุคคลสูญหายแห่งเอเชีย The Asian Federation Against Involuntary Disappearance (AFAD) เชื่อว่ารัฐบาลไทยยังสามารถสร้างความแตกต่างได้ด้วยกรายอมรับข้อผูกมัดในการรับรองสิทธิมนุษยชนโดยการลงนามและให้สัตยาบันในอนุสัญญาของสหประชาชาติเรื่องการปกป้องบุคคลทุกคนจากการบังคับสูญหาย (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance) และทำการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภายในประเทศเพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาฉบับดังกล่าวโดยทันที ทั้งนี้การรับรองหลักการเรื่องความยุติธรรมและการรับผิดชอบถือเป็นภาระหน้าที่หลักที่ประเทศในระบอบประชาธิปไตยทั้งหลายพึงกระทำ

ในโอกาสที่อนุสัญญาของสหประชาชาติเรื่องการปกป้องบุคคลทุกคนจากการบังคับสูญหาย (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance) ได้มีผลบังคับใช้แล้วเมื่อวันที่ 23 ธันวาคม 2553 นั้นได้เน้นย้ำให้รัฐภาคีทั้งหลายไม่เพียงแต่ต้องปรับปรุงมาตรฐานการปกป้องสิทธิมนุษยชนให้ดีขึ้นเท่านั้น หากแต่ยังต้องสถาปนากลไกทางการเมืองอันมีหน้าที่เอาผิดต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำให้บุคคลสูญหายและเยียวยาเหยื่อรวมทั้งครอบครัวด้วยเพื่อต่อต้านสถานการณ์ความรุนแรงของปัญหาดังกล่าวในระดับโลกด้วย

วันนี้ (12 มีนาคม 2554) เนื่องในวาระครบรอบ 7 ปีการสูญหายของ
นายสมชาย นีละไพจิตร เรา (สมาพันธ์ผู้ต่อต้านการบังคับบุคคลสูญหาย
แห่งเอเชีย - AFAD) ใคร่ขอแสดงความร่วมทุกข์ และเป็นอันหนึ่งอันเดียว
กับครอบครัวของนายสมชาย นีละไพจิตรในการเดินทางต่อไปเพื่อพิสูจน์
ความจริงและต่อสู้เพื่อความเป็นธรรม ดังที่สิ่งซึ่งนักปกป้องสิทธิมนุษยชน
ทั้งหลายรวมทั้งนายสมชาย นีละไพจิตรได้สร้างไว้เพื่อให้โลกเป็นสังคม
ที่ดีกว่าสำหรับทุกชีวิต และเพื่อให้เป็นแรงบันดาลใจในการต่อสู้เพื่อสิทธิ
มนุษยชนจนกว่าความยุติธรรมจะมาสู่ทุกกรณีของผู้ที่ถูกทำให้สูญหาย
บนโลกในนี้

MUGIYANTO
Chairperson

MARY AILEEN BACALSO
Secretary-General

Asian Federation Against Involuntary Disappearances

Rms. 310-311 Philippine Social Science Center Building
Commonwealth Avenue, Diliman, 1103 Quezon City Philippines
Telefax: 00-632-4546759 ; Mobile 00-63-9177924058
Email afad@surfshop.net.ph website www.afad-online.org

AFAD Statement
on 7th Anniversary of
the Disappearance of Somchai Neelapajjit
12 March, 2011

Until justice is rightly served

Seven years have passed since the enforced disappearance of Atty. Somchai Neelapajjit but the Thai government has still failed to render justice for him and his family.

Atty. Somchai Neelapajjit, a well-known human rights lawyer and defender, was made to disappear on 12 March 2004 in Bangkok, where he was last seen being dragged into a car by a group of armed men. His disappearance happened at the time when he was representing Muslim Thais in the southern provinces of Thailand who were accused of gun robbery but tortured by the police while in custody to extract forced confessions.

But after the seven long years of fighting for truth and justice by his wife and his family, his disappearance remains unresolved and his fate and whereabouts are still uncertain despite the conviction of a senior police officer with a lesser offense of coercion and robbery on 12 January 2006 but who was later released on

bail pending an appeal. The Appeals Court has yet to render its final verdict due to the claim of the convicted police officer's family that he went missing since the collapse of the Kwae Noi dam in Phitsanulok on 19 September 2008. After repeated postponements, the Appeals Court has recently issued an arrest warrant for the police officers and is scheduled to give its verdict today, 11 March 2011, while the Provincial Court is yet to render a decision on the disappearance claim.

This snail-paced progress of Atty. Somchai Neelapaijit's disappearance case is a clear indication of the persisting climate of impunity for human rights violations in Thailand. It illustrates the difficulties in the investigation, prosecution and conviction of any forms of human rights violation under the existing Thai justice system even in a high profile case like that of Atty. Neelapaijit. The slow delivery of justice is undoubtedly undermining the rule of law and diminishing the trust and confidence of the Thai people in the democratic institutions particularly those in the southern provinces who are badly affected by continuing internal armed conflict and are very much susceptible to gross human rights violations including enforced disappearance.

The public pledges of Prime Minister Abhisit Vejjajiva to prioritize human rights, to forge political reconciliation,

and to establish accountability for human rights violations have not made any significant effects as these have largely been unfulfilled. It is reflected in its miserable failure to deliver justice and ensure equal protection under the Thai law.

The Asian Federation Against Involuntary Disappearance (AFAD) believes that the Thai government can make a difference by making its commitment to human rights through its signature and ratification of the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance and its immediate codification into a domestic law. For democracy to truly work, any government should warrant genuine justice and accountability.

In the light of the recent entry into force of the Convention on 23 December 2010, the states are not only given a clear standard for a better human rights protection but also concrete mechanisms to combat the global phenomenon of enforced disappearance, to bring perpetrators to justice and to provide reparation and redress to victims and their families.

Today, as we commemorate the 7th anniversary of the disappearance of Atty. Somchai Neelapaijit, we express our strong solidarity with his family in their relentless pursuit for truth and justice. The sacrifices made by

human rights defenders like Atty. Neelapajit to make the world a better place to live in will always serve as our inspiration to continue working and fighting for human rights until justice is rightly served to all desaparecidos of the world.

Signed and authenticated by:

A stylized handwritten signature in black ink, consisting of a few bold, sweeping strokes.

MUGIYANTO
Chairperson

A handwritten signature in black ink, written in a cursive style that clearly reads "Mary Aileen D. Bacalso".

MARY AILEEN BACALSO
Secretary-General

ASIAN HUMAN RIGHTS COMMISSION

ประเทศไทย: คำพิพากษาคดีนายสมชาย-ภริยาและลูกของเขาไม่สามารถเป็นโจทก์ได้ และไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอในการลงโทษจำเลย

17 มีนาคม 2554

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย - โครงการหนังสือร้องเรียนเร่งด่วน

ประเทศไทย: คำพิพากษาคดีนายสมชาย--ภริยาและลูกของเขาไม่สามารถเป็นโจทก์ได้ และไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอในการลงโทษจำเลย

ประเด็น: การบังคับบุคคลให้สูญหายและการลักพาตัว นักปกป้องสิทธิมนุษยชน การได้รับการยกเว้นโทษ การข่มขู่และคุกคาม การให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเหยื่อ

รายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของ AHRC ปี 2553:
ประเทศไทย THE INTERNAL SECURITY STATE DIGS IN
<http://www.humanrights.asia/resources/hrreport/2010/>

เรียนทุกท่าน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย (Asian Human Rights Commission: AHRC) เสียใจอย่างสุดซึ้ง แต่ไม่ได้เป็นที่แปลกใจที่จำเลย ทั้งห้าคนที่ถูกกล่าวหาว่าลักทรัพย์ หน่วงเหนี่ยวกักขัง และเกี่ยวข้องกับการ ฆาตกรรมของนายสมชาย นีละไพจิตร ทนายความสิทธิมนุษยชน ได้รับการยกฟ้องตามคำพิพากษาของศาลอุทธรณ์ ศาลพิพากษายกฟ้องจำเลย ทั้งหมดอันเนื่องมาจากฐานทางกระบวนการพิจารณาคดีและทางเทคนิค

ข้อมูลล่าสุด:

จากหนังสือร้องเรียนฉบับล่าสุด (AHRC-UAU-015-2011) เราได้กล่าวถึง การที่ศาลอาญาในกรุงเทพฯจะอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ในคดีของนาย

สมชาย นิละไพจิตร ซึ่งถูกเลื่อนการอ่านมาจากวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2554 โดยมีการกำหนดให้อ่านคำพิพากษา ในวันที่ 11 มีนาคม 2554 ซึ่งเป็นวันก่อนวันครบรอบ 7 ปี ของการหายตัวไปของนายสมชาย (สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมโปรดดูที่ campaign website) เมื่อมีการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ในวันที่ 11 มีนาคม หลังจากได้ถูกเลื่อนการอ่านมาหลายครั้ง คู่ความทุกฝ่ายได้เข้าฟังการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์โดยศาลอาญา การอ่านเกิดขึ้นในห้องพิจารณาที่ 913 เวลา 9.00 น. นางอังคณา ภริยาของนายสมชาย นางสาวประทับจิต บุตรสาวของเขา เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน และเจ้าหน้าที่จากสถานทูตต่างๆ รวมทั้งสื่อมวลชนได้เข้าร่วมในการฟังคำพิพากษาดังกล่าวด้วย

นางอังคณาและนางสาวประทับจิตปรากฏตัวในฐานะโจทก์ร่วมที่ 1 และโจทก์ร่วมที่ 3 ตามลำดับ ส่วนบุคคลอื่นที่มาศาลได้แก่ ทนายความของจำเลยทั้งห้า จำเลยทั้งหมด ยกเว้นพ.ต.ต.เงิน ทองสุข ซึ่งครอบครัวของเขาอ้างว่าหายตัวไป ไม่มาศาล

ก่อนที่จะมีการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ผู้พิพากษาได้แจ้งให้นายประกันของ พ.ต.ต.เงินทราบ ว่า คำอุทธรณ์ของเขามี 2 ประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ ประเด็นแรก การอุทธรณ์คัดค้านการอ่านคำพิพากษา ประเด็นที่สอง การอุทธรณ์คัดค้านการสั่งปรับเงินประกันเนื่องจาก พ.ต.ต.เงิน มิได้หลบหนีแต่เป็นการหายตัวไป

ศาลมีคำสั่งในประเด็นแรก โดยยกคำร้องการคัดค้านการอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ดังนั้น จึงได้มีการอ่านคำพิพากษาต่อไป

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์โดยสรุป

ภริยาและลูกของนายสมชายไม่สามารถเป็นโจทก์ร่วมได้

ศาลได้พิพากษาว่า นางอังคณา ภริยาของนายสมชาย รวมทั้งบุตรธิดาของเขาซึ่งหมายรวมถึงนางสาวประทับจิต ไม่สามารถเข้าเป็นโจทก์ร่วมในคดีได้ เพราะตามกฎหมายพวกเขาไม่สามารถเป็นผู้แทน สำหรับ “ผู้ได้รับบาดเจ็บ หรือ ผู้เสียชีวิต” สำหรับกรณีการบังคับบุคคลให้สูญหายในกรณีนายสมชาย ซึ่งเป็นไปกระบวนวิธีพิจารณาความอาญา ได้บัญญัติไว้ในมาตรา 5 และมาตรา 28 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ภายใต้มาตรา 5 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดว่าภริยาและผู้สืบสันดานของผู้ได้รับบาดเจ็บในการนำคดีมาฟ้องเป็นคดีอาญา “สามารถดำเนินการแทนได้” หากบุคคลเหล่านั้นสามารถแสดงให้เห็นว่า “ผู้ได้รับบาดเจ็บถึงแก่ความตายแล้วหรือไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง” เช่นเดียวกับที่กำหนดไว้ในมาตรา 28 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งได้บัญญัติไว้ว่า ใคร “มีสิทธิเข้าร่วมในการดำเนินคดีความอาญาในศาล” ได้

ตามคำพิพากษาของศาลดังกล่าว ได้พิพากษาว่าคำร้องของนางอังคณา และลูก ๆ ที่ได้ยื่นต่อศาลเพื่อขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมเมื่อเริ่มต้นพิจารณาคดีนี้นั้น ไม่ได้แสดงให้เห็นว่านายสมชายได้ถูกทำร้ายจนกระทั่งเสียชีวิต และหรือเขาไม่สามารถดำเนินคดีนี้เองได้หรือเขาได้เสียชีวิตไปแล้ว

ดังนั้น ถึงแม้ว่านางอังคณาจะเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายสมชาย และลูก ๆ ของพวกเขาก็เป็นบุตร-ธิดาโดยชอบด้วยกฎหมายก็ตาม พวกเขา ก็ยังไม่สามารถได้รับการพิจารณาให้เข้าเป็นโจทก์ร่วม ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญากำหนดไว้ได้ คำพิพากษายังกล่าว

ว่า คำร้องที่ได้ยื่นเพื่อขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ร่วม ไม่ได้อธิบายถึงเหตุใดๆ ที่จะแสดงให้เห็นว่า นายสมชายได้รับบาดเจ็บ เขาเสียชีวิต หรือเขาไม่สามารถดำเนินการใดๆได้เอง อีกทั้ง ข้อหาที่ฟ้องในคดีนี้ ก็ไม่ได้มีการกล่าวหาว่า จำเลยกระทำความผิดเกี่ยวกับการทำร้ายหรือการฆาตกรรมแต่อย่างใด

คำให้การของประจักษ์พยานยังไม่มีพยานหลักฐานที่เพียงพอ

คำพิพากษาศาลอุทธรณ์ยังพิพากษาเกี่ยวกับ พ.ต.ท.สินชัย นิมปฎัญญากำพงษ์ จำเลยที่ 2 จ.ส.ต.ชัยเวง พาดัง จำเลยที่ 3 ส.ต.อ.รันดร สิทธิเขต จำเลยที่ 4 อีกว่า ไม่มีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะเชื่อมโยงจำเลยดังกล่าว กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เนื่องจาก ประจักษ์พยานไม่สามารถจำหน้าของพวกเขาได้ รวมทั้งประจักษ์พยานไม่สามารถชี้ตัวจำเลยดังกล่าวในห้องพิจารณาคดีเมื่อได้มีการเข้าเบิกความเป็นพยานในศาล

ส่วนจำเลยที่ 5 พ.ต.ท.ชัดชัย เลียมสงวน ซึ่งเขาไม่ได้ถูกกล่าวหาว่า อยู่ในที่เกิดเหตุ ถึงแม้ว่าจะมีข้อมูลบันทึกเรื่องการติดต่อสื่อสารกันระหว่าง จำเลยทั้งหมด ในขณะที่เกิดเหตุก็ตาม แต่ปรากฏว่า เอกสารที่เป็นการบันทึกข้อมูลดังกล่าว ซึ่งพนักงานอัยการได้เสนอต่อศาลเป็นพยานหลักฐานนั้น เป็นเพียงสำเนาเอกสารของต้นฉบับ และพนักงานอัยการผู้เสนอพยานหลักฐานดังกล่าว ก็ไม่ได้นำบุคคลที่เป็นผู้ทำเอกสารดังกล่าว เข้าเบิกความให้การเป็นพยานต่อศาลแต่อย่างใด

ศาลยังพิพากษาอีกว่า ไม่สามารถรับเอกสารอื่นซึ่งพนักงานอัยการได้ยื่นต่อศาล ที่เป็นเอกสารซึ่งได้มีการรับรองสำเนาถูกต้องในเอกสารไว้ได้เช่นกัน โดยพิพากษาว่า ถึงแม้ว่าได้มีการลงชื่อรับรองสำเนาถูกต้องเพื่อรับรองความถูกต้องของเอกสารโดยทนายความของบริษัทก็ตาม แต่ทนายความมิได้เป็นผู้ทำสำเนาเอกสารดังกล่าวด้วยตนเอง อีกทั้งทนายความ

ก็ไม่ทราบถึงต้นฉบับเอกสารดังกล่าวว่าอยู่ที่ใดอย่างไร เพราะเขาไม่ได้เป็นผู้ถ่ายสำเนาเอกสารนั้น อีกครั้งที่พนักงานอัยการก็ไม่ได้นำบุคคลที่จัดทำเอกสารเข้ามาเบิกความให้การเป็นพยานในศาล

ด้วยเหตุดังกล่าว ศาลจึงพิพากษาว่า เอกสารดังกล่าวไม่อาจรับไว้เพื่อพิจารณาเป็นพยานหลักฐานในคดีได้ อันเป็นผลทำให้พิพากษายกฟ้องจำเลยทั้งหมดตามที่ศาลอุทธรณ์พิพากษาดังกล่าว เป็นกรณีที่ไม่มีพยานหลักฐานที่เพียงพอที่สามารถแสดงให้เห็นว่าจำเลยที่ 5 มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การติดต่อสื่อสารกับจำเลยคนอื่นในขณะที่เหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างไร

ประจักษ์พยานทั้งสี่คนไม่สามารถชี้ตัวยืนยันจำเลยได้

สำหรับจำเลยที่ 1 ศาลอุทธรณ์ได้พิพากษาว่า กรณี พ.ต.ต.เงิน ทองสุก นั้น ประจักษ์พยานทั้งสี่คนไม่ได้ชี้ตัวยืนยันเขาในขณะที่เข้าเบิกความให้การต่อศาลในห้องพิจารณาคดี ว่าเป็นคนที่เกี่ยวข้องกับการหายตัวไปของ นายสมชาย

มีประจักษ์พยานหญิงคนหนึ่งเป็นผู้อยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ขณะเกิดเหตุ อย่างไรก็ตาม ศาลอุทธรณ์พิพากษาว่า ในขณะที่เธอถูกสอบสวนถึงสามครั้งนั้น ในครั้งแรกเธอยืนยันว่าจำรูปร่างหน้าตาของ พ.ต.ต.เงินได้ แต่ในครั้งที่สองและที่สามกลับให้การว่าไม่แน่ใจว่าจะยังคงจำได้หรือไม่ นี่เป็นอีกส่วนหนึ่งของประจักษ์พยานที่พวกเขาไม่อาจจะชี้ตัวยืนยันจำเลยได้

ศาลอุทธรณ์ยังพิพากษาอีกว่า มันเป็นไปได้ที่ประจักษ์พยานทั้งหมดจะสามารถชี้ยืนยันตัวพ.ต.ต.เงินได้ เพราะสถานที่เกิดเหตุในขณะนั้นมีด และไฟส่องสว่างบนทางเดินถูกบังด้วยต้นไม้ ดังนั้น จึงต้องยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่ พ.ต.ต.เงิน ให้ยกฟ้อง แต่อย่างไรก็ตามให้ขัง พ.ต.ต.เงินไว้ในขณะฎีกา

ข้อมูลเพิ่มเติม:

หลังจากการอ่านคำพิพากษา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชียยังคงวิตกกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยของนางอังคณาและครอบครัวของเธอ ตามหนังสือร้องเรียนฉบับก่อนนี้ (AHRC-UAU-005-2011) เราได้กล่าวถึงการข่มขู่คุกคามต่อนางอังคณาและครอบครัวของเธออย่างต่อเนื่อง แต่ไม่ปรากฏว่ามี การดำเนินการใดๆ เกี่ยวกับการข่มขู่คุกคามดังกล่าว แม้ว่านางอังคณาจะได้แจ้งต่อกรมสอบสวนคดีพิเศษ (ดีเอสไอ) และเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อให้มีการสอบสวนแล้วก็ตาม

อีกทั้งการที่กล้องวงจรปิดหน้าบ้านที่เสียหายใช้ไม่ได้ ซึ่งมีไว้สำหรับการตรวจสอบเพื่อความปลอดภัยของพวกเขา แต่ไม่ปรากฏว่าจะได้รับการแก้ไข โดยดีเอสไอหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการคุ้มครองเธอและครอบครัวตามร้องขอในโครงการคุ้มครองพยานแต่อย่างใด

ขอบคุณ

โครงการหนังสือร้องเรียนเร่งด่วน

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งเอเชีย

Asian Human Rights Commission (ua@ahrc.asia)

.....
แปลจาก THAILAND: Verdict on Somchai's case--his wife, daughter could not be plaintiffs; not enough evidence to convict accused
<http://www.humanrights.asia/news/urgent-appeals/AHRC-UAU-017->

ASIAN HUMAN RIGHTS COMMISSION

ASIAN HUMAN RIGHTS COMMISSION - URGENT APPEALS PROGRAMME
Urgent Appeal Update: AHRC-UAU-017-2011

17 March 2011

[RE: AHRC-UAU-015-2011: THAILAND: Court to read verdict on Somchai's case on the eve of his disappearance seven years ago--observers

THAILAND: Verdict on Somchai's case--his wife, daughter could not be plaintiffs; not enough evidence to convict accused ISSUES: Enforced disappearances & abductions, human rights defenders, impunity, threats & intimidation, victims' assistance and protection

AHRC 2010 HUMAN RIGHTS REPORT: THAILAND THE INTERNAL SECURITY STATE DIGS IN <http://www.humanrights.asia/resources/hrreport/2010/>

Dear friends,

The Asian Human Rights Commission (AHRC) deeply regrets, but is not surprised, that the five defendants who were earlier convicted for theft and illegal detention, in connection with the disappearance of human rights lawyer Somchai Neelapaijit, have all been exonerated in an Appeal verdict. The court ruled to acquit all the defendants on procedural and technical grounds.

UPDATED INFORMATION:

In our previous appeal (AHRC-UAU-015-2011), we mentioned that the Criminal Court in Bangkok was to read the appeal verdict on the case of Somchai Neelapaijit, which was earlier postponed in February 7, 2011. The reading of verdict on March 11, 2011 marks the eve of Somchai's

disappearance seven years ago. For more details, visit this campaign website. When the appeal verdict was finally read, after numerous postponements, on March 11 all parties were present to hear the Appeal verdict at the Criminal Court. The reading was held at court room no. 913 at 9am. Somchai's wife, Angkana; his daughter, Prathabjit; several persons from non-governmental organizations (NGOs), staff from Embassies and journalists were present to hear the verdict.

Angkana and Prathabjit appeared as first joint-plaintiff and third joint-plaintiff respectively. The others who were present to hear the verdict were lawyers of the four defendants. The other defendant, Police Major Ngern Thongsuk, whom his family claimed had been missing, was not present in court.

Before the appeal verdict was read, the judge informed the guarantor of Ngern that the subject of the Appeal that the court has to resolve involves two issues: Firstly, the appeal against the reading of the verdict; secondly, the appeal asking not to seize the guarantee money because Ngern has disappeared and did not escape. In ruling the first issue, the judge rejected the appeal against the reading of the verdict; thus, the reading pushed through.

THE APPEAL VERDICT

Somchai's wife, daughter could not be plaintiffs

The Court ruled that Somchai's wife, Angkana; and his daughters and son including Prathabjit, could not be

considered as joint plaintiffs because legally they could not act on behalf the "injured person or death person", in this case the disappeared victim Somchai, to institute a criminal prosecution based on the conditions provided by sections 5 and 28 of the Criminal Procedure Code (CPC).

Under section 5 of the CPC, it requires that the "wife" and "descendants" of the injured person in the prosecution of criminal offenses "may act on (his/her) behalf" if they could show that "the injured person had died or is unable to act by himself". A similar condition also applies under section 28 of the CPC, which defines as to who "are entitled to institute the criminal prosecution in the Court".

In the court's verdict, it argued that the petition that Angkana and her children's lawyer had submitted to be considered as joint plaintiffs at the early stages when the trial began, did not show that Somchai has been assaulted to death and that he was disabled and had died.

Thus, even if Angkana is Somchai's legal wife and that their children were his legal son and daughters, they could still not be considered as joint plaintiffs as required by the CPC. The verdict also said that the petition that was submitted urging them to be joint plaintiffs did not explain anything about the cause that could have shown that Somchai had been injured, he had died or had been disabled. Also, the criminal offense that is subject for prosecution of the defendants does not involve assault or killing.

Testimonies of eyewitnesses are not enough evidence

The Appeal Court also ruled that for 2nd (Pol. Major Sinchai Nimpunyakampong), 3rd (Pol. Sergeant Major Chaiweng Paduang) and 4th (Pol. Sergeant Rundorn Sithiket) defendants, that there were not enough evidence that could link them or involve them in the incident because the eyewitness could not remember their faces. The eyewitnesses also did not identify the defendants in open court room when they were testifying in court.

With regard to the 5th defendant (Pol. Lieutenant Colonel Chadchai Liamsanguan), he was not present at the place where the incident happened. Even though there have been records of his communications with other defendants when the incident happened; however, the record that the prosecutor had submitted in court as evidence is only a photocopy of the original document. The prosecutor who submitted the evidence also did not present in court the person who made the copy to testify.

The court also ruled as inadmissible the other documents which had been certified as true copies that the prosecutors had submitted. It ruled that although they had been certified as true copies from the original documents by a lawyer of the company; however, the lawyer did not made the photocopy of the document himself. Thus, the lawyer did not know what the original documents

were because he was not the one who made the copy. Again, the prosecutor also did not bring the person who made the copy to give testimony.

Therefore, the Court ruled that the documents could not be admitted as evidence thereby effectively exonerating the defendants. There is no evidence, according to the Appeal Court, that could show how the 5th defendant had indeed communicated with the other defendants when the incident happened.

Four eyewitnesses could not positively identify

For the 1st defendant, the Appeal court also ruled that regarding Police Major Ngern Thongsuk, all the four eyewitnesses against him did not point at him and identify him in open court as the person responsible for Somchai's disappearance.

One of the eyewitnesses, a woman, was close to where the incident had happened; however, the Appeal Court ruled that when she was investigated on three occasions, at first questioning she could remember the appearance of Ngern but on the second and the third questioning she was no longer sure whether she could still remember him. This is also the case for other eyewitnesses in that they could not confirm his identity.

The Appeal Court also ruled that it would have been impossible for the eyewitnesses to have identified Police

Major Ngern because the place where the incident had happened was dark and the lamppost at the path walk had also been covered by a tree. Thus, the benefit of the doubt should be afforded to Police Major Ngern. Anyhow, Police Major Ngern has to be detained during the Supreme Court.

ADDITIONAL INFORMATION:

After verdict has been read, the AHRC is further concern about security of Angkana and her family. In our previous appeal (AHRC-UAU-005-2011), we have mentioned the continuing threats and intimidation on Angkana and her family. However, none of the reports of threats and intimidation, which Angkana had already reported to the Department of Special Investigation (DSI) and police, have been investigated.

Also, the broken CCTV in front of her house, which could have helped in monitoring their security, has not been fixed by the DSI and the police, who has full responsibility to protect her and her family as required by the witness protection programme.

Thank you.
Urgent Appeals Programme
Asian Human Rights Commission (ua@ahrc.asia)

Asian Human Rights Commission
701A Westley Square, 48 Hoi Yuen Road, Kwun Tong, Kowloon, Hongkong S.A.R.
Tel: +(852) - 2698-6339 Fax: +(852) - 2698-6367

โครงการไฟฉาย

: โครงการให้ทุนส่งเสริมงานศึกษาและการผลิต
สื่อเพื่อเปิดโปงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย
โดย กองทุนรางวัล สมชาย นีละไพจิตร

กองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร ก่อตั้งเมื่อวันที่ 9 กันยายน 2548 จากเงินรางวัลแมกไซไซจำนวน 800,000 บาท ของนายจอห์น อิงภากรณ์ โดยมีแนวคิดแรกเริ่มจากการที่ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนหลายอย่างไม่ได้รับการนำเสนอผ่านสื่อ หรือสื่อมวลชนผู้มุ่งมั่นจะนำเสนอปัญหาดังกล่าวก็ต้องเผชิญกับความยากลำบากในการค้นหาข้อเท็จจริงและการนำเสนอความจริงนั้นต่อประชาชน ตัวอย่างเช่น กรณีความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งมีการละเมิดสิทธิของประชาชนอยู่บ่อยครั้ง ทั้งโดยผู้ก่อการร้ายและโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ สื่อมวลชนเองต้องเผชิญกับความยากลำบากยิ่งทั้งในการค้นหาข้อเท็จจริงและการนำเสนอความจริง

ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้ที่มีอำนาจรัฐอยู่ในมือมักจะใช้กลไกอำนาจรัฐของตนในการปกปิดการกระทำผิดของพวกเขา เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อความมั่นคงของตัวเอง ตัวอย่างที่ชัดเจน ได้แก่ กรณีการหายตัวของทนายสมชาย นีละไพจิตร ที่ยังไม่สามารถสาวไปถึงผู้ที่อยู่เบื้องหลังได้ โดยจากปัญหาที่ประชาชนขาดโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารอย่างรอบด้านเช่นนี้ ย่อมไม่เป็นผลดีต่อสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศ และย่อมจะไม่เป็นผลดีต่อระบอบประชาธิปไตยในระยะยาว

อย่างไรก็ตาม ในปี 2553 เพื่อเปิดโอกาสให้ปัญหาสิทธิมนุษยชนที่อยู่ในมุมมืดได้รับการตีแผ่มากขึ้น กองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร จึงได้เปลี่ยนรูปแบบกิจกรรม จากการให้รางวัลสื่อมวลชนผู้มีความดีเด่น เป็น

การให้ทุนแก่ประชาชนทั่วไป ผู้รู้เห็นปัญหา ให้ได้มาตีแผ่ปัญหานั้นด้วยตัวเอง จึงเกิดเป็น “ไฟฉาย --โครงการให้ทุนส่งเสริมงานศึกษาและการผลิตสื่อเพื่อเปิดโปงปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย” ซึ่งเริ่มให้ทุนครั้งแรกในปี 2553

ผลงานโครงการไฟฉาย 2553

สำหรับโครงการไฟฉาย 2553 มีผู้ได้รับทุนจำนวน 2 ทุน ได้แก่

1. ปกรณ์ พึ่งเนตร จากสำนักข่าวอิศรา ในหัวข้อ “สำรวจธุรกิจผิดกฎหมายและผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่รัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้: กรณีศึกษาความเชื่อมโยงกับสถานการณ์ความไม่สงบ” (ชื่อสารคดีวิดิทัศน์: “ผ่าวงจรรธุรกิจมืดชายแดนใต้ 7 ปีแสนล้านชาวบ้านได้อะไร?”) ซึ่งได้เปิดปมปัญหาธุรกิจเถื่อนภาคใต้ ว่าเชื่อมโยงกับความรุนแรงของภาคใต้ได้อย่างไร

ส่วนหนึ่งของบทคัดย่อ

ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงที่ปะทุขึ้นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และสี่อำเภอของจังหวัดสงขลา ตั้งแต่ต้นปี พ.ศ.2547 เป็นต้นมา จนถึงปลายปี พ.ศ.2553 โดยมีเหตุรุนแรงเกิดขึ้นกว่า 13,000 ครั้งนั้น มิได้มีสาเหตุมาจากความพยายามก่อความไม่สงบของกลุ่มที่มีอุดมการณ์แบ่งแยกดินแดนแต่เพียงด้านเดียว

ทว่าในพื้นที่นี้ยังมีปัญหาการขยายตัวของธุรกิจผิดกฎหมายรูปแบบต่างๆ ทั้งค้ายางเถื่อน น้ำมันเถื่อน ยาเสพติด สถานบริการทางเพศ และโต๊ะพนันฟุตบอล ซึ่งสร้างเม็ดเงินจำนวนมหาศาล โดยมีการจัดสรรผลประโยชน์กันระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจผิดกฎหมายกับเจ้าหน้าที่รัฐบางกลุ่มด้วย จนส่งผลอย่างมีนัยสำคัญต่อสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ทั้งพฤติกรรมการปล่อยปละละเลยของเจ้าหน้าที่รัฐ การสร้างสถานการณ์เทียมเพื่ออำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจผิดกฎหมาย ไปจนถึงการก่อความรุนแรงเพื่อประทุษร้ายเจ้าหน้าที่รัฐที่ขัดขวาง หรือแค้นกันจากการขัดผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการด้วยกันเอง โดยอาศัยสถานการณ์ความไม่สงบเบี่ยงเบนความสนใจของสังคม

2. ศุภลักษณ์ มาตรเลี่ยม อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยผู้เคยใช้ชีวิตที่อเมริกา และเป็นล่ามอาสาสมัครช่วยเหลือแรงงานไทยที่ถูกหลอกไปทำงานที่อเมริกา ผลงานเชิงลึกชื่อ “18,344 กิโลเมตร: จากท้องนาไทยสู่ไร่ยาสูบในประเทศสหรัฐอเมริกา”

ส่วนหนึ่งของบทคัดย่อ

แรงงานไทยหลายๆ คนเข้าใจว่างานที่จะไปทำคืองานที่คนท้องถิ่นไม่ยอมทำ เพราะเป็นงาน 3D--Dangerous, Dirty, Difficult คือ ทั้งยาก ทั้งสกปรก และเป็นงานที่เสี่ยงอันตราย แม้ชีวิตที่ประเทศสหรัฐอเมริกาอาจไม่สวยหรูเหมือนฉากในหนังฮอลลีวู้ดหลายๆ เรื่องก็ตาม ประเทศสหรัฐ-

อเมริกายังคงมีแม่เหล็กดึงดูดผู้คนจากทั่วโลก ให้หลั่งไหลไปเพิ่มพูนประสบการณ์ชีวิต และทดสอบค่านิยมตะวันตกที่ว่า “ความมั่งคั่งจะเปลี่ยนชีวิตและสร้างความสุขได้” และดอลลาร์คือคำตอบ

ทันทีที่สองเท้าก้าวแตะแผ่นดินประเทศสหรัฐอเมริกา ชาวนาทุกคนต่างโห่ร้อง “ไชโย” ประกาศก้องถึงความเต็มตื่นที่ได้เห็น “สหรัฐอเมริกา” แต่หารู้ไม่ว่าวินาทีถัดจากนั้นพวกเขากำลังจะถูกกลืนรอนสิทธิในการทำงาน สิทธิในการใช้ชีวิต และต้องอดทนมีชีวิตการทำงานเกษตรกรรมในไร่ยาสูบ เยี่ยงทาส อดทนได้เพียงหนึ่งเดือน แรงงานต่างเห็นพ้องกันว่า “ต้องหนี” เพราะความร้อนอบอ้าว พิษจากสารเคมีที่ฉีดพ่นในไร่ยาสูบ การไม่ได้รับค่าแรงตรงตามที่กำหนด การไม่ได้รับความเอาใจใส่ดูแลจากนายจ้างยามที่แรงงานป่วยไข้ การตัดขาดจากโลกภายนอกและต้องทำงานอยู่ในป่าลึก ไม่สามารถออกไปไหนได้ไกล การถูกข่มขู่ด้วยวาจา เหตุผลทั้งหมดรวมกันคงเพียงพอที่จะทำให้ชาวนาไทยผู้ไม่รู้ภาษาอังกฤษ ตัดสินใจ “หนีออกจากไร่ยาสูบ”

โครงการไพลาย 2554

กองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร ขอเชิญชวนสื่อมวลชน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป ที่พบเห็นปัญหาซึ่งเป็น “มูมมิต” ในองค์กรรัฐ ทหาร ตำรวจ วงการตุลาการ องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) และองค์กรสาธารณะอื่นๆ ในประเด็นที่เป็นการใช้อำนาจอย่างไม่โปร่งใส ทุจริต คอรัปชั่น เช่น

- การสังหารนอกระบบ หรือ อาชญากรรมโดยรัฐ
- การซื้อตำแหน่งในระบบราชการไทย
- การนิรโทษกรรมล่องหน้าให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ (Impunity)
- ความล้มเหลวขององค์กรด้านสิทธิมนุษยชนไทย

และประเด็นปัญหาสิทธิมนุษยชนอีก 7 ด้าน ได้แก่

- 1) ความรุนแรงในสามจังหวัดภาคใต้
- 2) ปัญหาชาติพันธุ์ ชนเผ่า
- 3) ผู้อพยพ ผู้ลี้ภัย
- 4) คนหาย
- 5) ละเมิดสิทธิเพศสภาพ
- 6) แรงงานข้ามชาติ
- 7) อำนาจมืด-อิทธิพลท้องถิ่น

แต่สิ่งเหล่านี้กลับไม่ได้รับการถ่ายทอดผ่านสื่อ อย่างไรก็ตาม กองทุนรางวัลสมชายนีละไพจิตร เปิดโอกาสให้ทุนแก่คุณได้ทำสื่อเพื่อสะท้อนประเด็นเหล่านั้นด้วยตนเอง

ดาวน์โหลดใบสมัครที่ somchaiaward.org และเขียนเล่าประเด็นปัญหาที่คุณอยากตีแผ่ แล้วส่งมาที่ contact@somchaiaward.org ภายในวันที่ 15 พฤษภาคม 2554

คณะกรรมการจะพิจารณาใบสมัคร เพื่อคัดเลือกผู้สมัครมาสัมภาษณ์จำนวนไม่เกิน 10 คน/ทีม เพื่อคัดเลือกให้เหลือเพียง 3 คน/ทีมที่จะได้รับทุน โดยผู้สมัครสามารถสมัครแบบเดี่ยว หรือกลุ่มไม่เกิน 3 คนก็ได้

สิ่งที่คาดหวัง สิ่งที่ได้รับทุนจะได้รับ

1. เงินทุนไม่เกิน 1 แสนบาท เพื่อเป็นทุนในการศึกษา ค้นคว้า ประเด็นที่สนใจ เพื่อมาเขียนบทความเชิงลึกไม่เกิน 15 หน้า และผลิตสารคดีวิดิทัศน์ หรือ ภาพยนตร์สั้น ยาว 20 นาที
2. มีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนิเทศศาสตร์ นิติศาสตร์ มานุษยวิทยา และ สิทธิมนุษยชนเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิดตลอดโครงการ
3. หากผู้รับทุนไม่มีทักษะในการทำงานวิดิทัศน์ ทางกองทุนจะจัดหาทีมงานผู้เชี่ยวชาญด้านงานวิดิทัศน์มาช่วยเหลือตลอดโครงการ
4. ผลงานที่ได้รับทุน ทั้งบทความและวิดิทัศน์จะได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณะ

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม โทรศัพท์ 089-829-1167

เว็บไซต์ www.somchaiaward.org อีเมล contact@somchaiaward.org

ถ้าไม่ต้องเป็น “สมชาย นีละไพจิตร”

เพื่อเป็นการระลึกถึงความเสียสละของนายสมชาย นีละไพจิตร และเพื่อส่งเสริมบทบาทของสื่อมวลชนในการทำงานสืบสวนสอบสวน เปิดเผย และเผยแพร่ข้อมูลที่มีอำนาจทางการปกครอง ละเมิดสิทธิของประชาชน

หากท่านสนใจอยากร่วมสนับสนุนกิจกรรมกองทุน สามารถร่วมสนับสนุนได้ ทั้งด้วยการร่วมส่งผลงานเข้าประกวด ร่วมเป็นอาสาสมัครเพื่อทำกิจกรรมของกองทุน หรือโดยการโอนเงินเข้าบัญชี รายละเอียดดังนี้

ชื่อบัญชี : กองทุนรางวัลสมชาย นีละไพจิตร มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค

หมายเลข : 319-2-84503-9

บัญชีออมทรัพย์ : ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขางามวงศ์วาน

เมื่อคุณบริจาคเงินเข้ากองทุนแล้ว กรุณาส่งสำเนาการโอนเงิน พร้อมทั้งระบุชื่อที่อยู่ที่ต้องการให้จัดส่งใบเสร็จ (นำไปหักภาษีได้) มายังโทรสาร 02 690 2717 หรือ Email: contact@somchaiaward.org สอบถามเพิ่มเติมได้ที่ โทรศัพท์ 02 2763676

Flashlight Project

: Supporting the Studies and Media Works
to Uncover Human Rights Violations in Thai society
by Somchai Neelaphajit Memorial Fund

Somchai Neelaphajit Memorial Fund was founded on 9 September 2005 from the Ramon Magsaysay award of 800,000 baht that Jon Ungpakorn received as the recipient of the award from his outstanding work in government service. The intention behind its founding is based upon the growing problems of human rights violations that have not been presented through the media. Journalists who intend to present those problems are faced with tremendous difficulties in securing facts and presenting the truth to the public. The example of such difficulty includes the violence in Southern Thailand. People's rights are often violated by both the insurgents and state officials. The media are facing difficulty in finding facts and presenting the truth.

Those who are power often use state mechanisms to hide the misconducts of their friends so that it would not effect their stability. A clear example is the case of enforced disappearance of Somchai Neelaphajit, a prominent Muslim human rights lawyer. There is no trace to the person is behind his disappearance. People's inability to access broad range of news and information

is counterproductive to improvement of human rights situation and democracy in Thailand in the long term.

To give opportunities so that human rights violations that are hidden in dark corners can be exposed, Somchai Neelaphajit Memorial Fund decided in 2010 to change its activity structure from giving awards to journalists with outstanding achievements to giving fund for ordinary citizens and those who are familiar with human rights problems so they can expose those issues by themselves. This project, which first started giving grant for the first time in 2010, is named "Flashlight Project: Supporting the Studies and Media Works to Uncover Human Rights Violations in Thai society".

Works from the 2010 Flashlight Project

In the 2010 Flashlight Project, there were two recipients who received the grants namely:

1. **Mr. Pakorn Puengnet** is from Isra News Center. He worked on the topic of "Illegal businesses and interests that have ties to the state officials and its relations to

violence in Southernmost provinces" (the name of the video is "Uncovering cycle of dark businesses in Southern Thailand: What is there for Thai civilians after seven years and hundreds of millions of baht spent?" The studies expose the problem of unlawful businesses in Southern Thailand and how they are linked to the issues of violence in the region.

Excerpt from the Abstract

From the beginning of 2004 to the end of 2010, there had been more than 13,000 violent incidents in the three southernmost provinces of Pattani, Narathiwat, Yala, and in four districts of Songkla province. The cause of these incidents is not related to Muslim insurgents alone.

There are also issues of illicit businesses such as illegal oil trade, drug trafficking, prostitution, and gambling in the area. These illicit businesses have generated a large amount of wealth which have been divided among those involve in these dealings and with some Thai state officials. These businesses, therefore, have important consequences to the ongoing unrests in the area, which generate in state officials to neglect their works. There is an emer-

gence atmosphere that would make it easy for unlawful businesses to operate. There are series of violent acts against officials who stand in the way of the unlawful businesses or acts of revenges resulting from conflicts of interest within these illegal business owners. The alleged violent acts by the insurgents have often been used by these groups as pretexts to hide their unlawful activities.

2. **Ms. Supalak Martriem** is a former university lecturer who used to live in the United States and was a volunteer interpreter to help Thai workers who are exploited in the United States. He came up with an in-depth report named "18,344 kilometers: From Thai Paddy Field to Tobacco Plantation in the United States".

Excerpt from the Abstract

Many Thai workers think that the works that they will be doing are works that the local Americans do not want to do. They think that the works will be "3D" meaning works that are difficult, dirty, and dangerous. While real life in the United States is not as pretty as scenes in Hollywood films, the country is still like a magnet that continue to attract people from around the world to go

there to build their experience and to test the western value that "stability will change your life and create happiness" and the belief that money is an answer.

Right after the farmers set feet on the U.S., they all yell "Hooray!" to declare their happiness to see the "United States", but they did not know that within few seconds, their right to work and recreation would be taken away from them and they had to work in the tobacco plantation as if they were slave. After enduring the hardship for one month, all of them agreed that they have to run away from extremely hot weather, chemical toxic that is sprayed around the plantation, overdue pay, lack of care from employer during their sickness, and exclusion from outside world. They could not leave and were regularly threatened verbally by the employer. All these reasons combined were enough for the illiterate Thai farmers to decide to run away from the tobacco plantation.

Flashlight Project 2011

Somchai Neelaphajit Memorial Fund invites journalists, students, and individuals who have witnessed the problems which are hidden in state agencies, police, military, judiciary, non-governmental organizations, and other public organizations on the issues related to the uses of power in a manner that is not transparent, dishonest, corrupt, please send your idea to us. We are also interested in the topics that are related to:

- Extrajudicial killings or crimes by the state
- Nepotism in the Thai bureaucracy
- State impunity
- Failure of Thai human rights organizations

And seven other human rights issues namely:

- 1) Violence in Southern Thailand
- 2) Indigenous Peoples and Ethnic minorities
- 3) Refugees and asylum seekers
- 4) Enforced disappearance
- 5) Violations of sexual rights
- 6) Migrant workers
- 7) Dark power and local mafia

All these issues are not reflected through the media. Please do not wait! Somchai Neelaphajit Memorial Fund has opportunity to support you to work on these issues.

The application can be downloaded at <http://somchaiaward.org>
Please describe the problems that you want to expose and send it to contact@somchaiaward.org by 15 May 2011.

The committee members of the Fund will examine the applications and shortlisted 10 people/teams to be interview. After the interview, the committee will select 3 people/teams who will be the recipient of the grants. Applicants can apply individually or as a team of not more than three persons.

What can you expect from the program? What will the recipients of the grant receive?

1. A grant of not more than 100,000 Baht as a fund to study and research on issue of your interest. The outcome of the research should be a 15-page report and 20-minute of documentary or film.
2. There will be professors and experts in the field of Journalism, Law, Anthropology, and Human Rights to closely assist as advisors throughout the project.
3. If the recipients of the fund do not have skills in making documentary or film, the Fund will help in finding a team of expert to help throughout the project.
4. Both the report and video will be widely published to the public.

For more information, please contact:

Website: www.somchaiaward.org

Email: contact@somchaiaward.org

Telephone: 089-829-1167

Why does the name of the Fund have to be "Somchai Neelaphajit"?

This is to commemorate the sacrifice made by human rights lawyer Somchai Neelaphajit and to promote the role of the media in investigative work and exposing and disseminating the information about human rights violations by those who are in power. If you are interested to support the work of the Fund, you can do so by presenting your work for the competition, volunteering in the activities of the Fund or give monetary support. The details are below:

Account Name	Somchai Neelaphajit Memorial Fund/ Foundation for Consumers
Account Number	319-2-84503-9
Saving Account	Siam Commercial Bank, Ngamwongwarn Branch

If you have transferred the money into the account, please send the copy of the transaction including your name and address so the receipt can be send to you. The donation can be used for tax refund. Please send the information to:

Fax: 02 690 2717 or Email: contact@somchaiaward.org

For more information, please contact Tel. 02 276 3676

Part of the Appeals Court order reads
"....There is no certain confirmation
that Mr. Somchai has been either severely injured
so he himself is unable to handle legal matter
or has been killed. Even though the five petitioners
are lawful wife and descendants of Mr. Somchai,
they are not allowed to handle the case
by become joint-plaintiffs in this case since
no conditions required by laws are met... therefore,
the five joint-plaintiffs are not eligible to submit
an appeal. The Appeals Court do not accept
such a motion from the five joint-plaintiffs."

The question arises, how can I and my family
continue to seek justice in this case?
If all the things that has been raised is not enough
to convince the Court that Somchai Neelapajjit
is not able to seek justice by himself, as me
and my family tried to support the request to
become joint-plaintiffs in this case, then I have
no idea how justice can be seek anymore.

- Angkhana Neelapajjit -